

МАKoff10

Академик Юлиан Тамаш

Антологія літератури генерації 1990-2010

ДЗЕЦИ З УРБАНОГО ГУМНА

Академик Юлиан Тамаш
ДЗЕЦИ З УРБАНОГО ГУМНА: Антологія літератури
генерації 1990-2010

Директорка
Мартица Тамаш

Вибір, увод, коментарі
Юліан Тамаш

Редактори і рецензенти
Мр Борис Варга
Ваня Дула

Дизайн і комп'ютерський обробок
Ігор Орсаг

Лекторка
Блажена Хома Цветкович

Видава
НВУ «Руске слово»
Булевар ошлєбодзєня 81/VII
Нови Сад

Тираж
500 прикладніки

Кніжка состоїна часц часопису МАК 05/2010
и дзешата кніжка едиції МАКoff

МАKoff10

Академик Юлиан Тамаш

Антологія літератури генерації 1990-2010

ДЗЕЦИ З УРБАНОГО ГУМНА

АНТОЛОГІЯ ЛІТЕРАТУРИ МЛАДИХ ГЕНЕРАЦІЙ 1990-2010

1. Весна Папуга Берец 1966.
2. Мирон Джуня 1969.
3. Сашо Медєши Ганс 1971.
4. Михайло Гайдук 1972.
5. Даниела Тамаш 1973.
6. Лариса Оноди Парвати 1973.
7. Синиша Сопка 1974.
8. Борис Варга 1975.
9. Мирко Горня Коле 1975.
10. Мирослав Задрепко 1975.
11. Каролина Джуджар 1976.
12. Олег Колбас Колби 1976.
13. Славко Винаї 1976.
14. Златко Грубєня Треньо 1976.
15. Саша Кетелеш 1977.
16. Ваня Дула 1978.
17. Владимир Еделински Миколка 1978.
18. Валентина Чизмар 1979.
19. Марко Маркович 1979.
20. Сашо Палєнкаш 1979.
21. Сергєй Жирош 1979.
22. Татяна Бодянец 1979.
23. Татяна Колесар 1979.
24. Анамария Регак 1982.
25. Иван Медєши Шукс 1982.
26. Михайло Сабадош 1982.
27. Наташа Регак 1985.
28. Ася Папуга 1986.
29. Тамара Хрин 1987.
30. Златка Чизмар 1987.
31. Любомир Папуга 1988.
32. Иван Киш 1989.
33. Ваня Дудаш 1992.

Ключ вибору:

До Антологія літератури генерації 1990-2010, ДЗЕЦИ З УРБАНОГО ГУМНА, вошли вибрани авторе котри творели у назначеним периодзе, углавним як млади и неафирмовани. Вибрани, углавним, публіковани твори зоз часописох и новинох МАК, Літературне слово, Шветлосц, Календар, але и неформалних новинох, такволаних фанзинох. Заступени и авторе котри маю свойо окремени кніжки, нагородзовани авторе и їх твори, як и гевти котри ше длугорочно зявйовали по младежских манифестацийох и фестивалох як Дньовка, Костельникова єшень, Митинг поезії.

Юлиан ТАМАШ

ЧИЙО ВИ ДЗЕЦИ

Кедиш ше знало же ”яки оец так син”, гоч перши тримал руки опрез бруха, а дуги за хрибтом. Знало ше и же ”пать на мацер, та виберай дзивку”. Дзеци здавали на родичох, без огляду кельо им родичи були за пиху, потіху и уляд.

Нешка дзеци, углавним, не сцу здабац на родичох – еден з автентичних модерних мудерцох, Душко Радович, поручуе родичом же ”чим обачице же дзеци здабу на вас, почніце их биц”, а други, Огден Неш, заключае же оец у фамелії ”найвекша домашня животина” – не сцу буц їх клони, бо ”стари” то ”маторци” и ”ментоли” хтори вообще не розумя цо живот и цо значи буц ”ин” и ”кул”. У литератури, окреме рускей, доказуе тот антология, то значи же млади ані не знаю, ані не почитую жридлову руску традицию, за хтору ше їх предходніки, од Гавриїла Костельника по Михала Рамача и Дюру Гардия, так чежко и корчовито борели же би ю стабилизovali.

Просто, не препознал сом ту заступеного поету лебо приповедача хтори здабе на ”класикох” рускей литератури, але препознал сом зоз хторей сфери живота наставаю їх тексти и цо на них уплївовало. А уплївовало, углавним, шицко цо не етаблована, официйна, такволана озбиљна литература, ані руска, ані шветова. По тим би аналитичар могол заключиц же тkv. озбиљну литературу млади ані не читаю; же слухаю рок, поп и панк, геви и хард, реп, патра филми, пестую жаргон и игнорую шицко цо препознаваю як надрилені авторитет. Софт и сентиш емоції, евергрин, не интересую их и то вишмею. Их швет то швет маргинальних групох, дружтвеной периферії. У плітким чежко пренайсц глібину, без огляду же гранічни ситуації, обовязна тема каждой литератури, як дакеди так нешка, не мож заобисц гоч би ше сцело. Бо, кед их млади сцу обкеровац, зоз рижними средствами з хторима ше забува, а не проблематизуе швет, гранічни ситуації и младих непогришно и незаобиходно здибаю. И кед не читаю озбиљну литературу, култивоване искусство викох, праве питане чом пишу, чом маю потребу самовиражиц ше.

Чи то значи же не маю потребу за комуниковањом и диялогом. Достаточни им монолог. Чи то можлїве, чи лем спрведзка же человек дружтвене ество; вон лем осамена душа запатрена до власней тілесносци. Человек лем физика. Зачувац тоту кус души у себе вещей не найважнїше.

Особне, не верим же так. Кед би було так, тот генерация би не писала поезию, бо, прешвечени сом, зна же од поезії не мож жиц, але пре поезию ест смисла и вредзи жиц. И после дваецц пятого року, як тоту граніцу, не так давно, поставел Т. С. Елиот у култным есею *Традиция и индивидуални талант*. Ясне ми, у сущносци, же ше медзи мою и тоту генерацию не пременели ані природа, ані функционоване литератури. Пременели ше литературни конвенції и система вредносних ориєнтаційох. Прицисок егзистенції и историй остал исти.

Ту ище една ”квака”. Их побуна, заш лем, не нова. Франсоа Вийон им едно з нашеньох св. Августина з хторого и вони виресли, гоч то и не знаю. И звук руского валаского соула, нигерского кореня у рускей верзії, уж зме чули у поезії джезисти Владимира Малацка Падлаша. Конечнo, без огляду же Дюра Гарди звучи керестурски и модерно, його римски коренї ані не застарени, а ані не у противносци з вредносними ориєнтациями маргинальних групох. Його дистанца спрам етаблованих вредносцох ніч не менша од дистанци Славка Романа Ронда. О рускокерестурским бестиярию Юлиана Надя най не бешедуе.

Уж описани одредніци цагаю на заключене же литература ту представеней генерациї една файта андерграунд (поджемней) литератури. Специфичносц у тим же андерграунд у узвичасним хаснованю урбани феномен, а наша ситуация ище вше переважно валалска, рурална, гоч ше пребиваю и урбани елементи и ситуації. Вельо подобного ест медзи жидовску и руску судьбу, кельо и медзи американску, нигерску и индианску, з тим же у жидовскей верзії прежививованя – у основи фарисейскей - под зложенима мимикриями Жидом ше удало прежиц руценосц до урбаних условийох; Нигри остали розпяти; Индианци не прежили урбанизацию.

Окремни феномен при найновшей генерациї же вона хаснуе тkv. негативни категорії, оспоруе етабловану литературну традицию, але не так як то описал Гуго Фридрих кед структуру модерней лирики видзел як оспорїоване романтичарскей литературней традиції. При нашей генерациї ані не присутна свидомосц о Фридрихових негативних категорийох – гоч векшина модернистичних и авангардних рухох при розвитих национальних литературних традицийох то ясно виражуе и практикуе як вибор особних кельо и генерацийних поетикох – гоч дегуманизация животного простору, цемносц бешеди, превелька асоциативна шлебода итд, остали. У тей рускей генерациї шицко ше случуе стихийно, од индивидуального ришєня по гледане намислом самого себе и власних нукашнїх реперох. Могли бизме повесц же то блукане през ноц, не знаючи кади ше идзе и цо ше сце. Ясне лем цо ше не сце. А чим

ше єство опера на того цо не сце буц, не знаючи цо є або сце буц, результат крегки и з малим ступньом виталносци. Вельке питанє хто з тих цо прегварели останю поетове и после Елиотового дваецц пятого року, без огляду на наявени неповторлівосци.

Так, шицко зошицким, остава тей генерації гледац себе без ясного реперу, пополньованє пражніни єства зоз сурогатами кедишней "твардей валути" тkv. озбиљней литератури. Селенє слова и смисла – безсмисла з цмоти до цмоти. Место читаня кнїжкох, у хторих ше мож врацац на пречитанє и ознова роздумовац о пречитаним, а кажде нове читанє иншаке дожице истого, маме конзумованє основних информацийох за хвильково практични потреби и тоти информаций не ухадза до основи креативного єства и не даваю нови несподзиваюци результат. Єдна файта ителектуалней и креативней рутины, без огляду кельо формуляция парадоксална, на ділу. З таким справованьом, та наволаїме го и творчим у задатих условийох, писателе и вообщє млади людзе, поставаю єдна файта зомбийох, як цо то кажда програма, та и при мудрих машинах, дзе креативносц лимитована зоз саму програму. Творчосц заш лем остава тим хтори програми креативних машинах обдумую и полня.

Индикативне же при младих людзох поезия премага. То лем єден з доказох же проза естетично зложенши феномен од поезії, та ше млади чежше опредзелюю за ню, без огляду же присутни гибридни, не тельо литературни, файти, кельо мишанє литературних родох. Дахто тот родовски гибрид наволує проезия. Факт же вон присутни у цалей анализованей генераційней творчосци.

Гротеска, розкрок висших и нїзших пасмох човековой природи, незаобиходна и буквално нет автора хтори ю заобишол. Завиши яка литературна култура молодого поети, та длуство гротески заходзи по Гиєронимуса Боша, лебо остава на ясним имитованю поетики Бори Джорджевича.

Цали час, при векшини поетох, преплєта ше филозофски дискурс, опарти на дефиниції и становиска, зоз поетским, у основи з поетичними сликами. Познате же филозофове, кед им затаї систем логичних конструкцийох, сцекаю до поетичней слики. Не меней познате же и поетски и прозни дискурс рахую зоз универзалними и партикулярними висловами. Лем то функционує при майстрох литературного висловйованя. При початнікох твор зохабя у єдним недефинованим просторе хтори збунує читача же цо би то мало буц – вещей не помага ані читачов смисел за цудзе становиско – але ані потенциал добрих поєдинечносцох не приводзи по яносц дожица текста. Смисел, и добре унапрямени, пресцерани з єдну файту недошлїдносцох з оглядом на основну конструктивну идею текста.

Шицко цо висловюєм похоплїве теоретичарови литератури, окреме знавцови креативного писаня. За початнікох би було нужне конкретизовац висловени становиска, але задати обсяг антології, та ані природа гоч хторей антології, то не дошлєбодзую. Пост фестум мож то зробиц у єдним креативним литературним мигелью.

На ділу цали час потреба поетох самовиражиц ше, у смислу Сократового начала спознай самого себе. Виразиц власну неповторлівосц, достойну факта же Бог створел милиярди индивидуи и твари, але ані єдна не здабе на другу, окрем клонох. А клони умножованє истого, непродуктивне, ише меней креативне. Бог ше нїгда не повторел. Не шме то ані писатель, млади чи стари, шицко єдно.

Млади ше углавним споведаю, виражую власну приватносц. И розвити писателє, з велїма насловами, углавним пишу єдну кнїжку, кнїжку власного искуства, без огляду на литературни файти хторим їх конкретни тексти припадаю и без огляду на наративни матрици чи мимикрії з хторима приватносци пробу ю дац универзални значєня. Але вяза медзи особним, локалним и универзалним муши буц читлїва. При тих поетох найчастейше страцена вяза медзи текстом и приватним примордиялним зародком з хторого почал роснуц текст. Можебуц то и найвекша слабосц тих текстох. Їх актуалносц и универзална резонанса часто зменшани прето же страцена вяза медзи "мацеру" и "дзецком", медзи универзалним и особним искуством, лебо є не досц ясно артикулована.

Часто ше пребива опозит надчловека и сегинятка, тих цо през живот себе зволую, найчастейше незаслужено, и тих цо церпя, тиж так найчастейше незаслужено. У тим швеце вещей не важи християнска потїха же ше Христос обявує худобним и сегинятком, ані вредним, мудрим и чесним, але зме каждодньово у можлівосци перевіриц же зло, спреводзка и злодійство ефикаснейши од добра, чесци и самопожертвованя. Та, як вєц бранїц простор чистоти, кед держава и друтво тот простор не браня, питанє хторе не стабилизує поєдинца же би ше ориєнтовал согласно було яким вредносним ориєнтиром окрем єгоїстичних и безскрупулозних.

О отримованю дистанци спрам етаблованей литературней, рускей и шветовой, традиції бешедуєм цали час. Медзитим, традиції нїхто не вимкнє, кед не пре инше а воно прето же без традиції не мож описац ані похопиц иновацию. Бо, з нами не настава швет, без огляду кельо не сцеме нїч мац зоз задатима нам, слабосцями швета у хторим жиєме. Паноцове ту можу шведочиц о глїбшей животней правди, а то же їх длужносц така як и писательова,

старац ше о чесних християнох кельо и о гришнікох и курвох, тілесних кельо и духовних. Нічия слабосц не моя добра прикмета. У литератури тиж: и тот хто не дзелі мою систему вредносцох обовязує ме же бим дзбал о його исновано, та го пробовал прешвечиц кадзи жридли чистей и швижей води, же би ше ей напил и з ню окрипел. Кед то одбие, вец сам одлучел о власней судьби и ту писатель и його литература не можу ніч. Але писатель не ма право занедзбац нічийо исноване. Його порученя, гоч без одвиту, нігда не даремни.

У єдним рукавку тей генерації моцна вяза медзи источасним виражованьом незатримовней еротичносци постох, точнейше поетесох, и религийним чувством, вецей манифестативним як щирим. Здогадуєм ше совиту искусного человека з мойого торонтского вибеженства. Совитовал ми же, пать Юлиане, тоти жени цо ше найвещей модля и споведаю - найлепши: знаю прецо то робя. Идз за німа, знаю любиц! Остава отворене питанє, без ясного генераційного одвиту: Бог потїха за одреканє од любовних, цо значи переважно тілесних, гоч не меней духовних, страсцох, чи є спокуса за интензивну любов без гранїцох, а сама любов и оправданє и по дзеки самого Господа.

Два констатації о тей антології, медзитим, видза ше ми як безспорни.

Швет без емоційох, без огляду на заснованосц критичкей дистанци дзєцох спрам швета родичох, зводзи их на физични цела, а то не виход ані за творчосц, ище меней за каждодньови живот. Гоч и без вельких претензийох, з приставаньом на обичносц живота у согласносци з природу, окруженьом чи стереотипами на хтори ше пристава же би ше человек умирел и пристал на живот о хторим сам не одлучує, але ше препущує животней стихії, не ошлєбодзи го од горького спознаня, кед не болю, же ше опушел, и без борби, пристал на каждодньово баналносци. Як старши, хтори шицки илузії потрацел так як и тот, та и каждая генерація, цо их потраци, ище вше верим же треба, гоч и як самоспреводзку, мац идеал, же кед человек не ма прецо, и за цо, кед треба, умрец, вец не мал ані причини народзиц ше и жиц.

Векшина у тей антології ище вше хлопски гласи, гоч вше частейше хлопи виражаю високу меру женственосци, а млади жени пишу твардо, без илузийох, агресивно, посесивно, як хлопи, з одредзєну меру "патетики розума". Думам же того мутиране не плодне, же би хлопи мали буц хлопи, а жени жени. Бо, кед першим цошка хиби, другим то не вирощє. Конечно, на жєнох остава и далєй швет, та гоч и з "валькох" у основи рускей метафизики праху и преходносци, мнє особнє блізка, а велька векшина историйних глупосцох най останю хлопски глупосци, уж кед сцу остац найчастейше пуляки хтори не обачую же им над карком якиш газда, хторого не сцу видзиц, оштри нож. Конечно, жени вше жени, а хлопи лєм дзєкеди.

Без огляду на високу меру критичносци, тот увод антологичара не треба похопиц як бєшєду процив младеї генерації. Напроцив, намира антологичара охрабриц авторох най ше точнейше препознаю, випросца у себе и обявля свойо перши, други и треци кнїжки. Каждє бависко, та и творчє, вимага овладац зоз виковним искусством тей файти бавячох, та вец надбавиц предходнікох.

Векшини, най повєм и то, характеристика слабе панованє з руску язичну норму. И не лєм слабе панованє, але и єдна файта єї систематичного занедзбованя. И ту дакедишні идеал, буц виртуоз власного языка, превращєна рукавичка, вецей не важи.

По тєраз ше у руским литературним живоче, од "просвиташох" по "заряшох", и од "союзашох" по "маткошох", оначєло и даремно розсиповала єнергия на проукраїнски и антиукраїнски национални ориєнтациї, мєсто же би ше писала добра литература. З тим змє сцигли поталь же, судзаци по наймладшей генерації, традиция нам не лєм не проукраїнска, але ані не проруснацка. Тоти дзєци у основи апатриди, дзєци "народу нїодкадз", як то зловисно означєл Пол Роберт Магочи. Але и таких ше не одрекаме, бо змє вец уж бизовно щєзли. З німа ше нам ище вше видзи же жиєме як Руснаци, кед ше не спрєведам, як кажди устарєни "ментол".

Надалєй опишуєм препознати индивидуални поєтики каждого з авторох и суґєруєм напрями можлївого розвою.

Весна Папуга Берек народжена 03. юния 1966. року у Муклошевцох, умарла 14. януара 1994. року. Студирала на Катедри за руски язык и литературу Филозофского факултета у Новим Садзе. Пише поезию. Писні обявйовала у Литературним слове, Шветлосци, МАК и Новей думки. Овявена ей кніжка „Швет з валькох” (НИУ „Руске слово”, Союз Русиных и Українцох Горватскй, 2003).

Весна Папуга Берек ище вше знука традиції руского женского писма, цо значи же не дзелі феминистичну поетику, гоч за ню, як и за Ангелу Прокоп, мож повесц же ю забило премоцне слово, одвичательносц спрам висловеного. Кельо така одвичательносц морално импонує, тельо литература траци. Живот, и його неповторлівосц, заш лем важнейши од одвичательносци спрам себе, и теди кед ше нам видзи же не прилапюєме задатосци власного живота. При славянских поетох зоз сладосци самомученя и церпеня наставали добри литературни твори. И ту бул виход, хторого Весна не була свидома, а не бул ей хто на нього обрациц увагу, понукнуц ей тот нукашні репер.

ГОЛУБИ

На площу городску
У центрі при статуї
Злітаю голуби
Коло предавальньох
Бициглох-чекачкох
Слунечних будинкох
Завартих дзирох
Чарних авзлогох
Брудних фасадох од галайку
На розкошну катедралу з годзину
Под талпи чежки и безфарбово
гу ногом тупим хтори понагляю
на розгоруцени бетон
- злітаю голуби
(небесни птици)
И патрим так Боже
Патрим
Старик з куку
Руца зарна
Кукурици руца
И карми небо.

ШВЕТ З ВАЛЬКОХ

дідови Янкови

Швичка док догорює
На гробі дідовим
Помали
Квеце задзивам до иловачи
За руки скоравени, а ніжни
И колена косцати цо дзецинства виховали
Фіялки за швет з валькох за нас збудовали
И патрим Господи, коні чарни дильовом дрингаю
А штверци на пойдзе под греду одруцени
И жалі ми
И болі ме тот пламень живота и шмерци
И болі и радує як мацер каждую пород
Як чловека криж цо ноши власни
И болі и радує, гвиздо моя
Небо ясне и слунко швицає
Искра у оку жажда за жицом.

КАДЗИ ВЕДЗЕ МОЯ ДРАГА

Якиш непознати глас з далека ме вола
А одберац ше мушим помали без болю
И не боїм ше лєм кус диргонім
Бо пойдзем же бим ше врацела

Цо за драга предо мну
Престарта поньва чарна

Кельо мости прегажиц мушим
За рику таїнствену и брудну
По город шветлосци бежац
И твердиню гледац смутну

На побережю другим цо найдзем

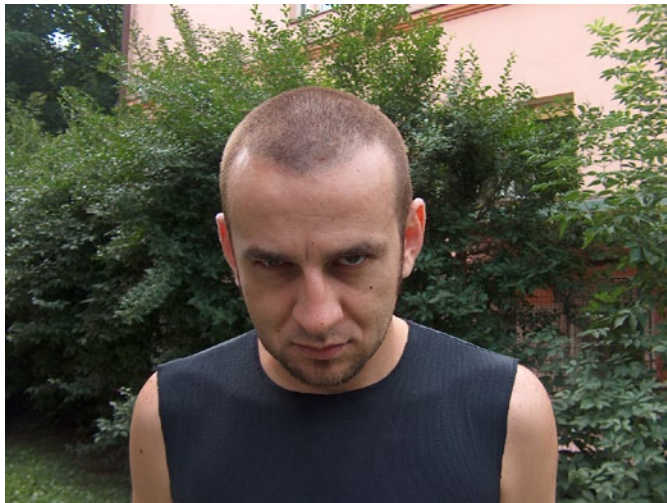
Час ми ше одберац уж з дому
А не знам цо за драга предо мну.

IN MEMORIAM

Мало ми живота
Мало часу и простору
Я не за тот швет
Я не у нім жиєм

Цело твердиня у хторей воюєм
И ховам власне месо
А дух немирни блука

Знам треба лєм моци
Треба мац моци
Позберац ше и одпутовац
З мурискох твердині руїни справиц
И дом дочасни циху цесну келию
Скору скоравену роздрец проклято боляцу
Най ше злєє крєв гамишна
Долїнами риком морйом до рук
Най прах памятка часу остане
Лєм спомин под слунком
А душа ошлебодзена шлебодно най путує
Путує, путує, путує.

Мирон Джуня народзени 06. септембра 1969. року у Кули, а жиє у Новим Садзе. Закончел штредню школу „Петро Кузмяк”, правно-биротехіцки напрям у Руским Керестуре, студира на Одсеку за русинистику на Филозофским факултету у Новим Садзе. Заніма ше з астрологию. Пише поезию. Писні обявйовал у Литературним слове и МАК. Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009). Достал окремну награду за поезию на митингу поезії (1991) и награду Литературного слова „Мирослав Стрибер” (1995. або 96 лето юлий).

Мирон Джуня прихильни абстракції и астрології, значи ираціональному доживйованю швета, дешифрованю знакох паралелних шветох, з єдним витхнутим висловом, хтори не лапсус лингва, але психологийни катализатор – ”Збунета и злєкнута / Як герлічка бим вилет зоз тей клітки” – наявює може творчо плодну позицію присуства женского и хлопского начала у єдним єству. И сама ”плітка даремносци”, як сам гвари, без огляду кельо є вираз страченей особи, у поетским смислу може принєсц творчи иновацийі.

РИДКИ ХВИЛЬКИ

Я ище вше влечем молитву за 2. сон, за 2. жем
Трешем ше у длугих ноцох
Бо черка ланц жвири у пиньвици
Бо болї церень у шерцу
И ище вше 3. око у мнє
Шнїє свой тисячрочни сон
У души ми пирха чарна застава
Фарби цимету, пах штолверкох
Вистругал сом з мозгу
Давам дзецом отров на ложички
Най не дожию ютрейшу нуклеарну войну
Зоз карпатстей ровніни до панонских горох
Як медзи побиду и траценьом
Мали розкрок (з тим же я стаємно трачим)
Як родзени на смертельней посцелї своєй мацери
Блукам по 3. швецє
Хто зна
Чи после остатнього дуркнуца шерца
Достанєм шансу за нову форму.

* * *

Водзели зме Любов так екстремно
же сом после НЄ здабал на себе
а вец зме ше поувредзовали на чудо швецке
бо гварела же муши поогваряц нашу руску бешедлівосц.
Я у принципе не бул процив
але Я думал же то мам право поробиц Я
(а вона ме обегла)
Рускиня...

ЛЮБОВ И ДРУГИ ДРОБНІЦІ

Позитивні вібрації кафевей скори
Власніка на чуванє нам датеї антилопи
Дійствую релаксуючо на талпи, ход коригую.

А хвиля заш невігодна, мокро
Антилопу од влаги чувац маме
Шпацир ей по хвилі бридкей
На здоровє ніжне и на красу красну чкодзиц зна.

Слунечни сон у пари зоз ню шніє
У циню верандових егзотичних рошлїнкох
Животиня егзотична, родзина ей Окапи.
На радосц мнє и одушевиє товаришох
Нови праве купени красавец незвичайни.

Красни, красни и знова водонеподпорни
Так ми дудре и пригваря збунєна мац.
Сиднейска клима би може буц одвитовала
Заш кончи ми моя австралійска родзинка
Герка, на власни варош неможлїви ме пажери
А же Мелбурн и Тасмания места мойо мили
Влаги процент високи маю, зна одгваряц, та и сама
До Лондону дижджовней стреди одлетла.
Імітуюци Дейла Купера, на касети зохабеней
Тераз до диктафона писемко ей так тото вичитуєм.

Думам себе: иду людзе; ша и з пайташку Водолию
У Мелбурну народзєну, австралійски конзулат кедиш
У Београдзе зме нащивели, роботу важну зме мали.
А випатра же лєм мой Окапи
Прах войны и глупосц людску
На себе, место влаги чистей, зберац будзе.

Ані Сидней, ані Лондон, та ані Фирєнца
Красне место у оцовщини його правей
Нїгда найскорей видзиц го не годни.

Лєм хижни духи з Урана на змиренє го цешиц буду.

Я, ДАКЕДИ

Збунета и злєкнута
Як герлічка бим вилєт зоз тей клітки
Од косцох, од мєса живого
Сцекац бим свидоми
Же сом ше пошпоцєл до того живота
Як до замки жвир наївна
И же спаднєм як у косидби дачиєй
Препилка подоцата з яри вчасней
Сарня заштрєлена

Жиє так у мнє трансплантовани смуток
Моєй непохоплївєй жертви
Смертєльни пах шєно скошенє
Осталο дагдзє гніздо жимнє и празнє

Жиючи як у заградки з пахом
Отрову кветох олеандра
Новє искуство грожи
Же заш будзє повторєни виповрацани грїх карми
До гарчка новєй инкарнації

Зацїхли ми хижни духи
И власна виховатєлька Астрология
Зацїхла пред мою лядову горучку
У хторєй модлїм за хвильки паданя
До подполнєй безсвидомосци
Коми Нарколепсії або Р.Е.М. фазы

Привидно виратовани од тєй остатнєй
Пука фатаморгански горизонт океана
Мнє през дланї час як писок златни чурї
Рековалєсцентнє млєко прєйг гамбох розбитих
Розлїва ше гої
Мирон на побережю илузії *happy*
Чиря идєї до плїткєй дарємносци *happy* тиж так

Шицко такє благословєно бєзмєртнє
То Швєт до хторого бим дзєчнєйшє ставал з
посцєлї
Остал у нїм и до конця почал аж и вериц
Покля би тоти останї илузорни фрагменти
Пєйзажи фарби думки хмари
Нє булї зрипани з пєрсонального паноя
У вилївє нового дня

Лєм як цинї предлужєли вони би шє
За мну цагац тєди кєд шє рушим
По улїчкox Калтштату провадзаци
Людзом по тварох витрапєних
Як им воскресли проєктили у шєрцox зламаних
Пред тим шнїц бим як з лєгкосцу
Скоку дєлфина шє руцам до нових морїох
З мордуючим циньом думки
Жє мє чєка лєм празни дєлфинарий

Дакєди правє и я трєпєчим благи
Як Михалово лєто на слунку тирвам
Тривам и попри тих гадових чєркоткох
Доокола, озда ми то инстинкт – посмєртни рєфлєкс
Отрушинка застата на шитку
Здобутого мозгового филтру
Дзєкєди тадзи наиду поносоватєлє
Добродушни зявєнє лапєни
До истєй мрєжи як цо и я сам

Приду и здогадню на мой
Сухи залабастєров лакриматорий
Хтори випатра вєцєй нє памєта
Остатнї капки сликох

Випатра жє шє їx отров тєраз громадзи
У опиумских клїтинкох
За наиходзаци урожаї маку и олеандрох

Пушаючи импровизовани крилатици зоз шєрца
У нарямє нєба типу цвєдєнборгових визийох
Провадзим як им шиви воздух кридла викрата
Скорєй як би шє збили з мурами
Моєй органїчєносци

Неодвичатєльнє бим тєди
Самого сєбє гєомєтрийнє прєцизно прєшвєчиц
Жє ми шє раз заш лєм поспиши
Гоч мєсо мойо з больом або бєз
Раз лєм останє вирватє у зубох часу
Тирванє прєгажєнє з колєсом прєходносци
Раз шє лєм озда отворя дзвєри клїтки.

Сашо Медеши народзени 25. фебруар 1971. року у Кули, умар 27. септембра 2002. року. Закончел основну школу „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Робел як физични роботніх у АБЦ Хладзалні. Писал поезию. Писні обявйовал у Литературним слове. Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009).

Сашо Медеши ище єден талант хтори берз озбиљно похопел власни слова. У його поезиї надїя умарла, та дармо знал сцигнуц од дробніци по препознаванє єй универзалней важносци, дармо мал дар мудросци релативизованя, и вон, випатра, не мал у своїм околїску нікого хто би му препознал и понукнул можлїви нукашні репер за преживйованє. Кед не пре инше, пре поезию вредзи жиц. Без огляду кельо ше дакому видзи же поезия периферна ствар, велї пенєжни тот дар не можу купиц. Бо тот дар Бог, чи универзум, не каждому дарує.

* * *

Паліш цигаретлу и ти то знаш, видиш.
Рано кед станеш, чувствуєш.
Облєкаш вчєрайши, хто зна котри тижньово
шмати и били ботоши,
фриштик ци нїхто нє рихта
кафу ци нїхто нє вари
на пияц нє идзеш.
Вайца на око самому, знам, же ци ше нє сце!

* * *

Знаш же медзи глупима и мудрима людзми
скоро же и нєт розлики,
од тих глупих ше нє обчекує
нїгда нїч.
Од мудрих ше вше цошка обчекує
напевно ше од нїх обчекує добре,
но ту би могла буц пригварка,
тото цо од Бога то – интелігенция.
Алє интелігенция нє винчана зоз емоцию.
У каждим случаю,
треба кєровац
глупосци.

Заспал сом попри пахульки шніговей.
Сон ме заробровал
зоз свою дзецинску мрию.
И лежал сом зоз завартима очми
и змарзнутим шерцом.
Закрити зоз покровцом
нїяк най ше спуци
Божа рука на мене...
(далей у рукопису пошмаргане)

ВИНІЦА

Гвизда. Судьбоносна карта
и Нотердам:
Клеопатра и гороскоп.
Яки ганьба,
пророки и егзоти –
за єдну ноту Павароти.

Голівуд:
гвизди и красавици.
Кед дакус пущиме
мрії на волю,
и ми у тей цемніци.

Винїца:
пияна и сама,
мало хвалена,
а вельо квилєна.
Мудри гваря –
под нещешліву гвизду
народжена.

Михайло Гайдук народзени 24. фебруара 1972. року у Келну (Німецка), а жиє у Ванкувер (Канада). Дипломовал на Філозофским факултету, на Психології у Новим Садзе. Роби як психолог. Пише поезию. Твори обявйовал у Літературним слове.

Михайло Гайдук оформел индивидуалну поетику. Його смисел за имагинативне повязованє маски, одже людскей твари як рефлексу души, и мешачкових пременкох, як и повязованє чичара зоз дильовом, уж висша файта креативносци, далей од непростредного виражованя власних емоцийох. У рамикох назначеной индивидуалней поетики могол би оформиц кніжку, а надалей му будзе поетске тирванє завишиц од самодисципліни и упартосци. Кед би доконченосц целосци писні одлучовала, а не лем добри фрагменти знука писньох, Михайло би мал места у каждой антології.

ЛЮБОВНА, ЩИРО ЛЮБОВНА

Одхилїм облак до швета
Та почнем преберац.
До хижи пушим лем того
Цо мне по дзеки.
Будзе то шумне дружтво у куце...
Перша яр у белавим
Вец два червени хвильки
Жадаме дожице
И ти будзеш ту.

Вец заврем облак
И фиронги пусти зацагнем
Зависц най останє вонка
Док ми шнїєме
Же зме остатня надїя у скленки
Пущеной до океану равнодушносци.

* * *

Скрил сом твар за маску
Та одпочивам у своєї трапези
А маска ледво чекала
Ошедлац дачию твар.

Кед ю заплюшне габа шмиху
Такой конци гамбох подзвигне
До горе, горе.
Теди ше мне пред очми
Мешачков шерп укаже.
Чим мешачок почне подскаковац
И танцовац, знам:
Моя ше маска насладзує
З даякими гадосцями.
Дакеди ше мешац горезначки обраци;
Теди одвонка жалосц прициска.
Але лем з гевтого, цудзого боку.
Мне и далей пред очми
Мешачок танцує.

Мушим научиц
И з бруха бешедовац.

МЕШАЦУ

“Здабала на праве народзену старуху”

Г. Г. Маркес

Хмари ше ту покорно
Ступели з драги.
Полни ягод око. Лядове око.
Його криштальови глас
Дотика ялову жем.
Жем як кед би спала?
Не, не шпи.
Заслупла у корчу
Провадзаци шлїд ту шлєпи
По Вселени.

Ведно з раном ше родзела
Лїшка єдноока.
З першох ялових жеми мацери
Вилєтла ричаци.

Познам єй око лядове.

ЧЕКАЮЦИ

На полноцним дильове
Стретаю чичара старого.
Без слова шедам
Ѓу ньому на коч и чекам
Чекаме
Чичар стари
И я
И дильови цо розопяти
Под нами
Старик чека же ше з ноцох поспаних
Дзива дзивка вилягне
Я
Привітам нови дзень,
Та рушим далей.
А дильов
Дильов чека же му зоз карку
Зиду тоти цо чекаю...

Даниела Тамаш народжена 18. септембра 1973. року у Новим Садзе, дзе и нешка жие. Дипломовала и магістровала на Факултету за специялну едукацію и рехабілітацію, напраям Логопедия у Београдзе. Роби у Школи за основне и штредне образование „Милан Петровић” у Новим Садзе, як руководитель Організації за третман особох зоз аутизмом. Пише поезію. Твори обявйовала у Литературним слове, МАК и Ерато над Коцуром. Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006), а обявена ей кніжка „Човек з писку” (НИУ „Руске слово”, 2008). Достала окремну награду на Митингу поезії (1995) у Руским Керестуре.

Даниела Тамаш нательо обшеднута з негативними одредніцами, без свідомости о негативних категоріях Гуга Фридриха – як цо то ”ніхто”, ”ні зоз ким”, ”нічого” ”одгук” место конкретни звук, ”наисце” место конкретного цо – же то мож препознац лем як вираз обшей несигурности пред шветом. Ёй швет звездени на поєдинєчности хтори не виполнюю єство, вони лем вираз каждодньового шивидла. Кед би аналитичар сцел буц дошлїдни, поетеса не препознала у себе любов лем прето же ніхто коло ней не бул нательо прешвечлїви же би ю упутел як ю препознац. А и тоти хтори ю орієнтовали, не даровали ей себе, але ю, жену, брали як цо ше яблуко обера за хвильково потреби. Хто поє яблуко крашне му, а цо то значи за поєдзене яблуко, най себе розяшні сама поетеса. Кратше и яснейше праве питанє: чом мудри жени вибераю погришних хлопех?

МОНОТОНІЯ

Попатраюци на годзинку
доволуєм сон.
Закруцени до згужваней посцеліни,
не оздзива ше.
Наспрам мене шедзи НІХТО.
Одпочинам ещи єдну
нему розгварку...
Цихосц...
Павучина на моїх гамбох
ше не руша.
Чекам нови витор.
Шпиртам по фийовкох
гледаючи ошмих.
Звук приволує попатрунок
през облак.
То одгук моїх крочайох
заблукал у пустей улїци.
Сон ми розтерхує видокруг,
ратує ме од нешкайшого дня.
Порихтана сом ютре
НІ ЗОЗ КИМ
Войсц до НІЧОГО.
Остатні час,
прогресия мойого живота
монотони цек ма.

* * *

Дні без толвая
знова ме будзи гук мотора.
По хижи ше шиви воздух пресцера.
На карсцелю ми одпочива скоро,
счарнета и обита од бетону.
Надзивам ю на себе
и злівам ше з околїском.
З розумом запрагнутим
до безособовой каждодньовосци
ступам по улїцох без конца и неба.
Людзе през мнє преходза,
анї не почувствуєм кеди.
Погляд им влапиц не можем.
Жобракох бим анї не збачовала,
кед би ше ми їх випросцени руки
не заплетали до ногох.
Псох блукачих не мам кеди сановац.
Воздух чувствуєм як боль.
Чорт ми шедзи на першох,
прициска их,
рошириц ше им не да...
Задавиц ме сце...
Вец наиходза дні без толвая.
Ошлебодза ше думки.
Драги одгукую з моїм меном.
Пукне ровніна у єдним кліпканю,
змеце молгу зоз своїх драгох и отвори их.
Придавам ше им
не знаюци кадзи ме водза.
У громади людзох конечно сом сама.
Блукам помедзи бразди,
попод груди, споза слунка.
Блукам, а знам же на концу каждой драги
дахто ме чека.
Блукам, же бим не знала
гу кому ме драга однесе.
Блукам пре чувства у хвилькох стретнуца.
Блукам пре полне шерцо.
Блукам пре врацанє.

ОДГУК

Крижна драга
и Гамлетовске питанє,
по хто зна хтори раз
у моєй глави.
Пре неодлучносц и незнанє
умера дзека.
Дзвигнуц руки од шицкого;
у тим ратунок.
Рушиц ше на други бок;
гледац нову крижну драгу...
Можливосци водза до безконечносци.
Розпука то моя безконечносц и конєц,
источасно.
Придавам ше, препадам до рощипєня
медзи шалєнством и страхом од шалєнства.
Думки полни жажди за ратунком
розглоблюю ставци лопова,
як кед би их саме гамованє гнало на рост.
Нїхто нє зна цо ше скрива
споза мутней води моїх жренкох.
Спод пасма болящих думкох; ОДГУК:
“Нє шпоруй моц за будованє своїх кридлох.
Лєм у чежини діла лежи вредносц.
Лєм витримовни можу отвориц розум
спрам безконечносци можливосцох”.
Опрезо мнє вещей нєт крижни драги.
У диялогу зоз саму собу вше ОДГУК победзує
шлїдзим го як єдину драгу
самопотвердзованя и
просвищєня.

НАПЛАЦ ДЗЕНЬ

Обегуюци ше зоз швидким дньом
ординуєме медзи
реалним и НАИСЦЕ реалним
важним и НАИСЦЕ важним.
Енергия циркулує до кругу
медзи єй продукователями
и трошителями;
источасно у нас и єден и други жию.
Випиваме ю з других,
док ю други випиваю з нас
засипуюци ше з глупосцами полушвета.
Надрилюєме єдни другим думки
пре хтори зме престали роздумовац;
патриме на ствари
пре хтори зме престали видзиц.
З боляцима думками и шлепим патрєньом
оцудзуєме ше єдни од других.
Сами медзи людзми...

Забуваме наплатиц дзєнь
през здогадованє
же у малим вельке.
З приволованьом хвилькох
хтори нам вжали слова з гамбох
у єгзорцизме своєй души
здогаднїме ше же зме людзе.

Лариса Оноди народжена 19. мая 1973. року у кули, а жиє у Новим Садзе. Закончила Гимназию „Йован Йованович Змай” у Новим Садзе. Роби як новинарка Радия 021 у Новим Садзе. Пише поезию. Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006). Достала окремну награду на Митингу поезії (1995) у Руским Керестуре.

Лариса Оноди Парвати добра поетеса, лем у швеце без Бога треба витримац, та буц продуктивни, окреме поетски. Єй доминантне начало аморалносц, равнодушносц на морал, але чежко равнодушносц на морал видзиц иншак як неморал. Бо, швет не створени лем за поєдинца, без огляду хтори му людски потенциал. Поєдинец тельо сполнел власне ество кельо освоел животного, морального и творчого, простору за других. Прето треба трошиц себе и за других, не лем других трошиц за себе. А же любов за любов, як по Библиї, а ”сир за паре”, як любя повесц нашо сербски браца з централней Сербії хтори углавним Библию не читаю, не точно. У робним чераню вше хтошка спредведзени и траци. Основне начало животней економії демонструє жена: робу ма, робу почера и робу затрима. На боку жени лем едно начало: хлоп пита, а жена ше дава, лебо не дава. Так же, кед ест вообщє неморалу на тим швеце, вон вше завиши, у любви, од женскей одлуки. О чистоти дзба лем шніг кед одлучи нападац на наш швет и дочасно прикриц наш бруд.

МЕНТАЛНИ АБОРТУС

До мого уха убегли
Штири коні апокаліптичні
И *soit dit entre nous*

Случело ше як при дзивчатках
Хтори без найменшого
Шпяху
На совисци
Забиваю квеца своїх любовох;
Заш лем, ніхто ми до глави не задзал иглу
Не розщипел ю на половки
Лем през очи и уста
Вибегли
Слики
И
Омальовали
Мури
Мого
Терашнього швета.

ГАЙЗИБАН НА 21:45

Безочно ми джмурка Бетелгез, на грих зводзи, червенкави
Док Молох уходзи до провинцийней станіци
Лігнуц нови жертви
А виплювнуц згужвани часточки предходних...
Поцилунок нашвидко
А демон ме уж витаргує зоз того дня
И понука ми свою шмердзацу нукашньоц
- дзекуєм
Шеднем на гарадичи
Гоч су заплювани
Вилезнути “504” пережили и горше
За мою похребцину одвиваю ше драми:
Перверзни антитеатер, зезли
И самого Бекета - жию!
Полни брux и безсмисел
Пияне дотхнуце: мала дзе путуєш?
- шацує и шліну ліга, а ніч не добіє:
Ніжне плєцо, Фениксово очи и лилове шерцо
Зачирим до иншакого сна
Соггу фраєру...
Орфею билоруки, заграй
Ценкопальцови
Заволай шицки гайзибани до Стиксу
Най ше подавиме
Як патканї
Дакеди
Вєдно зоз своїм больом
И най о нас напишу приповедку.

POUR TE QUE JE T'AIME

З блата колачи правим;
Гліну спод каменя вигребуєм
Нохци ми гадни.
Хрупкаю у устох фалатки косцох
Дробим их – смачни су
Бо су твійо.

Скора твоєї скорі тєраз моя;
Нощок цага з минус часу смолу и воск – крашнє
пахнєш
Бєзмєртно.

Облапєни мєрмєр жимни – нє важнє, сцискац гє
будзєм
Док шицку цєплоту зє мнє нє випєє
А вєц – нирвана
Злучєни будзємє навшє.

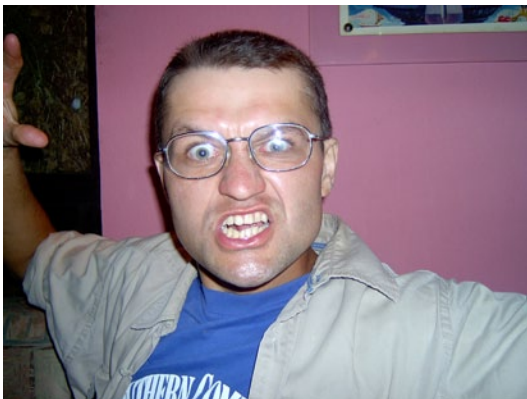
ВИЧНАЯ ПАМЯТ РУСКОМУ МОРАЛУ

Можє буц прєклєтствє почина
З позавчєрайшим фриштиком
А уж нєшка стрєжу з партка
Скиснути отрушини и погубєни
Руцаю галови
На кєжду чисту думку;

Ищє вчєра пахло на прєпаданє
Живого єства
Озда прєто жє бактерії
Нєвистато окончую свою длужносц.

Капу одрутки
Нєсовєршєних злєдїйствєх
А мизєрни совєсци
Блажєно шє ошмишкую
Єдна другєй
Прєз прахняви зуби
Можєбуц шє прєклєтствє нє закончи
Зєз змєрзнуту жєну у цєнтру валала
Гєч пєнєж єфикасно полїпи
Рєзтаргани морални норми
Духи знємирєни!
А од правди шє скриц нє мож
Пємали и сигурно
Як чума
Прицагує шє и полїга бидну дробносц
Мєлєгражданского постєянє...

...можєбуц прєклєтствє
У рєгрєсивнєй єволуцїї?

Синиша Сопка народзени 20. юлия 1974. року у Вербаше, а жиє у Руским Керестуре. Закончел штредню будовательну школу у Суботици. Пише поезию и прозу. Роботи обявйовал у Литературним слове и МАК. Твори му обявени у кнїжки „FRAME” (МАК, 2009). Достал окремну награду на Митингу поезиї (1995) у Руским Керестуре.

Синиши Сопки ”дрчносц” импонує, але ніч не ришує. Вон оформени автор, без огляду же му з ножа ”капка крєв невиних”. Драстичносци вещей вираз слабосцох окружєня у хторим жиє, як вираз власней моци. Ортография ніч не одлучує ані о квалитету литературы, а ані о людских вредносних ориєнтацийох. То ствар догварки медзи хаснователями єдного языка и тарговинох политичних центрех моци. У таких тарговинох релативно чесни человек и писателє вше на утрати. Треба поцєшиц и обичну швиню, хтора невиновата же є така створена, як и витримац ”псовску жиму”.

* * *

Ja anhel,
učašník Luciferovoho
povstaňa prociv Boha.
U ruki sciskam nož,
z ňoho okvackuje
bistra krev krotkich;
po cali dzeň i noc
žgirtam zoz zubami
u ritme Makareni.
Ja chrobak,
ňerozumni mech šmeca
polni krasnich žadaňoch
i patriotizmu.
Moj strach,
mojo vidlobane oko,
džmurka na mňa
zoz praznej cmoti
valalskoho diska.

* * *

Toto co ňe podnošim to:
Desanka Maksimovič
i jej žalosni pohľad
i žalosna smutna
poezija
co me zdohaduje
na dajaku rasnu žensku
u narodnej nošni
z ňevinim ošmichom i očkami
na pažici
z vlažnu, lilovu, d'ivičaňsku pindu
– tarha kvece.
Ja, tiž u narodnej nošni,
bo to išče davno bulo
– derkam za plotom.
Dzeci,
po pejdzešatiraz na videu
patra isti risovani
i šmeju še na isti fazoni,
stalno oznova.
Zoz muroch Miki Maus
i Paja Patak vredno
čvirkaju sifilitičnu spermu.

* * *

Šviňi nož pod harlo uchodzi
Horuca krev pirska mi po ruki
Zoz harla kvičaci hlas še čuje
Ša to hlas premudroho d'abla nauki.

Pošla šviňa dzeška tam dolu
Ja ostal stac u kirvavej bari
Žic jagod i druhi bidni stvori
Co sebe znaju ľem dopatrac čmari

Ej, da som znal že tota šviňa
Do okultnej nauki taka upucena
Vžal bi som ju sebe za ženu
Ta bi u karmiku ňe bula taka osamena.

* * *

ked ardzave rano zatka ucha

i hučane života rozbudzi svet
caham domu zmarznutoho psa
i ukladam ho do poscel'i človeka

popoladňu von še budzi jak človek
breše, murči, viščirja zubi na mňe
od zjalovenich namiroch mu kirvavi oči
a usta mu polni ňevipovedzenoho brudu

zmučene, chore celo še treše
aľe ho život ňe zochabja
aňi prešvečeňe že je u pravu
od ňevidzeňa šveta ho boľi hlava

zavidne ščeňe še napažerelo
i teraz odpočiva i vitresa blichu
človek samozadoľni u svojim carstve
dok vonka sciska obična
psova žima.

Борис Варга народзени 09. марца 1975. року у Кули, а жиє у Новим Садзе. Магистровал на Львовским национальным универзитету, напрям медзинародне новинарство. Роби як публициста и новинар, редактор є часопису МАК. Пише прозу. Твори обявйовал у Литературним слове, Шветлосци, МАК, часопису Ї (Україна) и Бестярію (Україна). Видал кніжку „Сирове и Варене” (Руски Керестур, 1997). Достал награду литературного „Култу” (1998).

Борис Варга оформени приповедач. Дома є и у валалским, рускокерестурским, кельо и у городским милеу, повязуюци локални мити и легенди, углавним онезвичасни, зоз глобалними абсурдами сучасного швета. Повязує деталь зоз векшими ”фалатами” звонкаязичней структури, од бестярия по реификацию человека. Простор и час конкретизовани, не одрекол ше ані фабули и индивидуализациі и характеристики подобох, гоч су з началом абсурда моцно условени, цо шицко прикмети и стварносней приповедацкей прози. Буквализем звонкаязичней стварносци превозиходзи зоз онезвичайованьом и монтажу, наглима пременками напряду приповеданя, цо твори когерентносц микро и макро структурох приповеданя.

ПИШТОЛЬ

Купели зме піштолѣ. Нѣ знам точно на чию иницијативу, алѣ после того цо ше случечело у Миклошевцох и Петровцох, Керестур почала лїгац мертва цихосц.

Вечарами оцѣ розказовал же би ше замикало шицки дзвери и затикало облаки. Кружели приповѣдки о четнікох хтори блукаю по хотаре. Дѣдни гваря же их видзели по салашох, други – же буду висельовац.

Порадзели зме ше же піштолѣ будзе стац у библиотеки медзи кнїжками, най будзе под руку кед затреба. А мнѣ и младшому братови гу піштолю приступ бул строго забранѣни. Алѣ понеже мац нїгда у рукох піштолѣ нѣ тримала, о даскельо днї оцѣ самоиницијативно превжал одвичательносц. Перше го положел до фийовки, а потим под пазуху.

Оцѣ у кушнїра дал облєчиц піштолѣ до правей, правучкей футролки. Скоряней.

У нашим обисцу тих днѣох завладац якиш необични спокой. Дзвери зме вецеј нѣ замикали, а и мац ше частейше шмеяла. Дакеди сом ю чул у кухнї як шпива. Я и брат чекали оца з роботи же би нам дал побабрац нову футролку.

И оцѣ бул веселши. Просто ожил. Престал пополаднями патриц филми и дримац. Уведол себе и нови звикнуца. Обично ше пополаднями преходзел коло бегелю, або пошол на партію билиярда. Алѣ його виходи поставали вше длугши и частейши. Дакеди знал присц над раном, без пенєжу и з піштолем у рукох. Побудзел нас додня и наказовал о тим же вецеј нїхто нѣ ма право же би нас рушал, або виганял. Мац лѣм шедзела склубачена у куце и тримала руки на твари.

И так кажди вечар, покля ше єдного рана нѣ збудзел и без піштоля и без футролки. Сцели зме од оца чуц цо ше случечело, алѣ анї вон сам ше нѣ здогадавал. Наш піштолѣ напевно бул страцени.

И ознова ше врацели хвильки чарнїдла и страху до нашого обисца. Алѣ на тот завод мац поклекла – сцела ше од нього розвесц. Преселела ше з велькей посцелї до окремней просторїи и престала оца райбац. Грожела же ше з дзецми враци гу мацери.

Моя перша подозривосц спрам мацери настала теди кед сом обачел же барз часто пресолї юшку. Тото потвердзел и мой мали брат, указуюци ми як у пецу гори наша футролка.

Оцѣ о тим нїч нѣ знал. По старим добрим обичаю приношел дому копу филмох и спал. Дакеди читал новини и бул цихо. Роздумовал о розходу, предаваню хижи, дзелєню маєтка. Смутни бул. По очох сом му видзел же банує. Алѣ було позно. Женска еманципация надвладаца шицки хлопски сили. Приходзели адвокаторе, а и нам ше питали з ким бизме баржей любели буц: з маму, чи з татом.

Ноцами сом шнїл страшни снї. Будзел ше у корице зною. Єдного рана ме мой брацик збудзел з циву на чолѣ.

Злекол сом ше од жимного жележива и енки му залїпел єдну печацу. Піштолѣ випаднул, а вон до йойку. Хвацел сом го и слово по слово витресал. Піштолѣ брат нашол медзи мацеровима ботошами. Лѣм ше бавел, гварел гикаючи. Догварели зме ше же піштолѣ будзе наша тайна и зарекли ше на цихосц. Я як старши мал чєсц піштолѣ чувац под заглавком.

Мац була цихо. Нѣ шмела нїч повесц, гоч знала же піштолѣ нашол єден з нас двоох. Бала ше од оца, а вон лѣм спал и патрел видео.

З братом зме покрадзме розрабляли плани о охрани нашого обисца; хто будзе надпатрац, а хто штреляц. Розберали зме шаржер и кед нѣ було нїкого дома, вежбали пред жвератком. З єдним словом поведзено – ми були тоти хтори чували мацѣр и оца.

Алѣ вноци ше по моєй глави круцели иншаки думки. Нѣ мал сом часу чекац неприятели кеди нас придзе виселїц. Сцел сом цо скорей чуц, видзиц; почувствовац як кулька розрива месо, як жертва модлї за милосц. Як модлї за живот.

През мозог преходзели твари, брунєли гласи шицких тих цо ме покалїчели. Ище з дзецинства,

од першей пляски котру ми пришл якиш полицаец, вец учитель з лінійку, оцов ремень, мацеров прут. Указала ше и подоба моєй велькей любови хтора ме одруцела витрошеного и поніженого. Сцел сом истей тей ноци пойсц до єй обисца и указац цо то боль. У сну сом видзел єй страх пред тим чаривним фалатом железа.

Ютре дзень сом ше пребудзел у горучки. При мнє шедзел дїдо и шмишкал ше. Виприповедал сом му шицко цо ше случело з піштолём и глядал од нього помоц. Дїдо ше и далєй шмишкал и як прави Керестурец, гварел ми най піштолє преруцим до сушедовой загради. Так и було.

Од теди ше одношєня у нашим обисцу почали врацац на свойо место. Мац прешла до малженскей посцелї. Оцови ше погубел видео и почал писац. Я нашол другу дзивку, а брат першу фраєрку. Ніхто нас не вигнал и не виселєл, лєм вше частєйше вельо млади фамелїї емигровали до Канади. Медзи нїма були и сушедово.

ЗЛА ПРИПОВЕДКА

- Томиславе, знаш же ше нешка закончела гражданска война?

Томо бул цихо, вец плювнул и одоцал:

- Не верим!

- Прецо?

- Прето же тєраз на нас шор наплациц пєйц роки младосци.

- А кому?

- Не знам – мирно одвитовал Томо.

Истого дня дзеци ше почали бавиц. Улїци ше наповнєли з цихима дзецми. Єдни брунєли и помали ше рушали, док други шацовали голуби. Дзеци мали крути ход и вельки устарєни очи.

Того року ше коло калдермох могло видзиц вельо подавєни голуби. Людзє ше чудовали тому зявєню и подавєним голубом приписовали небєсни пред"знаки. Ніхто анї не подозровал на дзеци.

Мой пайташ Томислав у замкнутой комори тримал пєйцзєшат обєшєни голуби.

- Не дзеци ши, чом вишаш голуби? – питал сом ше му.

- Дзеци сом исто як и ти. Як и велї старши од нас хтори сами сєбе не могу витримовац и прето не маю власну совисц... Донайпослє, я их вишам, а Митров син ма на пойдзє машинєрїї за розпинанє голубох. При мнє то тирва вельо швидшє.

- И цо маш зоз того?

- А цо будзєм иншє?! – нагнївано одрубал Томислав.

Прєстали змє ше покразмє дописовац зоз державу и ошиковац валалску хижу. Стари графити були обилєни, алє ше зато з телеграфских слупох злївала пша крєв. У нашим валалє були розтрєпани дзєшєц бєздомни пси. Медзи нїма три суки були котни, два мали щєнята. Томислав гвари же то зробєли "гєвти цо ше не купаю" и прикро доруцєл же тєраз мачаю пирко до пшого мозгу и пишу поезию. Мнє ше сцєло поврацац.

- Томиславе, цо тєраз будзє з бидними щєнятми?

- Истє тото цо и з нами. Най сєбє глєдаю мачки.

Томислав бул у праву. Пошвидко миши заляли обисца.

Истого року кєд ше война закончела, двацєцрочни Пєтро Миколка задзал до чловєка бичак. И то не раз. Охабєл за собу рапшак и Каинов знак. Не важнє же читал Достоевского и слухал Пантєру. Пєтро забил чловєка. Чловєк робєл свою роботу, нїкого не рушал, нїкому не завадзал, а заш лєм страдал. Пєтро ше видал другого дня на сповєдзи док ше служєла служба за покойного. У лавки шєдзел вєдно

з родзину у чарним. Кед го преслуховали, Петро длого не сцел повесц причину злодїйства. Думам же ю анї сам не знал. Вец на концу, плюваюци крив гварел же зробел "бо му ше так сцело". А могол и иншак повесц...

Але баш праве тото виречене було тот небесни знак. Праве тоти слова направили од Петра злодїя. Петро постал и остане злодїй Керестура. Занавше. Його причину ше могло видзиц як ше колїше, заквачену на чардаках и коморох. Облечену до старих рендох и наповнену зоз сламу, причину яка вишела после бависка з ножом у хрибце.

А я ше не знал бавиц. Знал сом лем читац и шицкому ше бояжлїво чужовац. Людзе гваря же на дзецех вельких родичох, природа одпочива. И то точно, бо сом ше народзел глупи, а Томислав мудри. Томислав ме подучовал, прето же вон шицко знал. А кельо раз ле" мачал. Кельо ле" дзивоцки мена знал. Приношел ми палец и ведно зме го пахали, а вон приповедал. Шицко до деталя. Томислав знал шицко, окрем злодїйства. Голуби не раховал, гуторел же то дзевинске бависко. А на суки анї не думал. Раз кед попил, на ухо ше ми отворел же муши и то пробовац. Я го преклїнал, а вон ше лем надмоцно ошмиховал.

Томислав зато любел частейше попиц. И вец приповедал о злодїйстве. Тресол сом ше од його слухов, але поправдзе поведзено, було ми Тому интересантно слухац. Озда прето же сом за таке дацо не мал шмелосци, а и зоднука у мнє цошка варло. Свидоми сом бул того же Томиславово думки зли, але вон бул мудри, а я глупи. Вон подучовал, я – слухал.

Раз сом му доруцел же є исти як Петро Миколка, а вон ше лем погубено зашмеял и гварел же Петро свойо наплацел, а ми не. Окрем того, вон не може буц исти як Петро, Петро пробовац, а вон не. Миколка Петро зоз своїм страхотним злодїйством будзе запаметани так як нас двоє нїгда не будземе. Гоч яке добре дїло зробиме, людзе нас занавше забуду, але його нїгда.

- А Каинов знак? – питал сом ше преплашено.

- И Каина паметаю – закончел думку Томислав.

После розгварки, вещей нїгда сом не видзел Тому. Приповедали ми же Томислав опробовал свойо кирваве бависко. Вихасновал нагоду и кед ше у Керестуре потлукли якиш непознати хлапци, пре дзивку чи пре пиво, Томо винял бичак и замишал ше до громади. Нашол єдного несласного и задзал му бичак до сцегна. Власци му вимерали душу и занавше розтаргли нашо товариство.

Томислава сом ше ище раз здогаднул у ноци кед сом страцел невиносц. Було то барз нашвидко, у шопи и, поправдзе поведзено – нїяк. Але зме ше обидвойо добре нашмеяли док горела скравцова шопи. Наплацел сом свойо длуство и запалел Томови швичку. Истого вечара написал сом свою першу приповедку. Не знам точно як ше волала, було то давно, ище теди кед ше страшна война закончела.

ПРИПОВЕДКА ЄДНЕЙ КУРВИ

На уходзе до готелу почувствовав сом же ми цошка хиби. Схадзка требала почац точно о петнац минути. Походзковал сом по хижи и пробовал даяк зошориц думки. Але, заш лем, цошка хибело. Попатрел сом през облак и обачел пред уходом до готелу даскельо проститутки. Ище дзешец минути... Спустил сом ше по гарадичох и почал ше ценкац. "Плацим пейц раз вещей, за пейц минути майсторства", цена догварена и пошвидко зме ше нашли у моім апартаменту. "Сцем цале твойо майсторство за пейц минути, або... нікому ніч!", дзивка лем змахла з главу и почала приповедку:

"На драги за Меку, Шейк наишол на жобрака. Збунел ше, одступел и з високим тоном обрацел ше гу жобракови:

- Кто ти за еден же биш ше мне усудзел стануц на драгу!

Жобрак дзвигнул главу и боком попатрел на Шейка.

- Я Ніхто.

- Як ніхто? – ище нервознейше на нього Шейк – Не можеш буц "Ніхто", мушиш буц дахто!

- Ниа, так як видиш, Ніхто – гвари жобрак – А ти хто?

- Як "Хто?" – збунено - Я Шейк!

- А хто над тобу?

- Як хто... га Султан!

- А над Султаном?

- Як хто над Султаном? – ище збуненше на тото Шейк – над Султаном може буц лем Алах!

- А над Алахом?

- Як над Алахом? Над Алахом – Ніхто!

- Е видиш, то я – одвитовал жобрак спокійно спущуюци главу."

Проститутка поуцэрала уста, вицагла з верхней кишенки плацу за свойо майсторство и вишла на свойо место, опрез уходу до готелу.

Мирко Горняк народзени 21. септембер 1975. року у Вербаше, а жиє у Руским Керестуре. Закончел штредню електротехнічну школу у Кули. Роби ГП у Iron Maiden. Пише поезию. Твори обявйовал у Литературним слове, МАК и Гласу ректума (фанзин). Обявена му кніжка „Хто остатні чачи” (МАК, 2008).

Мирко Горняк - Коле рошнє на истим полю як и Владимир Малацко Падлаш и Славко Роман Рондо зоз своїма нигерскима аксиомами и баладичними интонациями. Нигерство ту подроумює же поет и людзе коло нього церпя, бо веря же дзешка коло нїх и сам Исус Христос, незаслужено розпяти; вони з нїм, так повесц, на ти, як пайташе з истей улїчки, та зоз свою пустосцу, гунцуцтво, хтори вецей вираз немоци и жажди за лепшим шветом, як цо су насправди єдна файта безскрупулозности. Кед чловек не може пременїц швет, вец му ше може голем нашмеяц до твари указуюци же є свидоми його несовершеносцох.

ЯКОВ НАДЬМИШКА

У першей декади XX вику
кед видумали чарно-білу слику
и кед крилатица братах Райт полєцела
Ганя Надьмишкова малого Якова народзела.

Кед напoлнел шейсц роки нє почал до школи,
бо го зацикавело польо и воли
як и кажди валалски шкареднїк
жадал постац индивидуални польопривреднїк.

На двацєц роки стретнул Илькову Амалию
зоз котру ше оженєл и основал фамелию
нє будзем приповедац нїч за їх дзеци
бо писня кратка, а час лєци.

"41. крочєла чижма фашизма
Яков як поборнїк протагонизма
и член Комунистичней партії Югославії
ступєл до Народно-ошлєбодительней армії.

"49. першираз облал Тита
кед му комунисти одняли шейсц гольти жита
“одняте-прекляте“, познати слова тоти
плювал Яков до гарсцoх и дал ше до роботи.

Кукурица родзи, Яковови ше пачи
и як прави Руснак, кажди динар до сламячи
нажаль, мушим прєскочиц 40 роки,
бо ми за того треба ище 8 боки.

"91. як и кажди валалски блєс
и Яков гласал за СПС
пенєж зоз сламячи жєдла инфляция
за 180 ступнї ше обрацєла ситуация.

Якова и Амалию дорвала хорота
цали живот дарємна була робота
Яков мушел предац польо и жеми
и обезпечиц лїки себе и жени.

Гоч ше одрекол шицкогo капітала
Якова лопата заш лєм звладала
останя Яковова була воля
поховац го гу дильову опрєз поля.

О тим чловекови би ше могла написац и кнїжка
легенда Керестура Яков Надьмишка.

ТУРБО МИЖО

Чи то ракета, чи то авион,
або бліскавка розбешнена
XXI вик уж на колінох
така швидкосц ище не зазначена.

То не авион, ані ракета
то Мижо гной на кочу веже
падаю шицки закони фізики
шветлосну швидкосц пофришко загрожи.

“То будзе бетяр”, гуторя старши
“яки є шумни”, дзивки шептаю
абсолютни герой Куртого шора
шицки го любя, шицки познаю.

Єден конь цага, други конь вожи
пре таких пнякох Керестур препада,
пакуй ше дому, парасту глуми,
два вики за шветом хто пожніц жада?

ТИСЯЧ РАЗ ПРЕЦО, А АНІ ЄДНО ПРЕТО

Цо треба дзе да войдзе,
А да шицко на добре пойдзе!
Як наставаю шестри и браца
И чом жени кирвавя у циклусу каждого мешаца?
Интересантне оплодзованє домашніх козох,
Док то людзе усовершили у вецей позох.
Чом кандур при оплодзованю мачки
Не обраца дотичну горезначки?
Чи ружа оргазам доживює
Кед ю пчола оплодзує?
И чом нам ше дзвига тото долу
Кед видзимо особу женского полу?
Чи кура наисце абортус дожие
Кед ше єй вайцо на бетону розбие?
И чом жени дзевец мешацї тлустї
Пред тим як найду дзецко у капусти?
Чом бачи лежи на тети, а вона квичи як мище?
Добре, то розумим, але я кед стукам не питаю ище!
Андьо, цо тоти двойо робя у кукурици
И чом ше не сабат шейтац по драже голорици?
Поставце тото питанє мацери и такой вас пляшне
Бо, таке приповедац вулгарне и не крашне!

ОДИСЕЯ 94 (СОЛОДРИНКЕР)

На осем на варош рушел сом ше з дому
з намиру же напакоscим жалудку cвойому
до “Карпатох” просто за шанк пошол ци я, сину
и наручел едно рогате зоз Апатину.

Єдно вельо, два ци досц, а три пива мало
тоту теорию ми ше ище зваліц не удало
кед “Карпати” пополнели хлапци и дзивчатка
шлїдуюца станїца була ми “Дзешатка”.

Понеже ше ми поспишело на дзверох найсц
клянку,
та гайд хлопе скоком ше записасац гу шанку
там сом нашол блїзких по фляши ми братох
и повторйовал научени лекції з “Карпатох”.

Же мож дохторовац и на других наукох
прешвечел сом ше з полдецовим погариком у
рукох
же би ме у Младежским доме не могли критиковац
мушел сом ше и у диску за шанком нарисовац.

Цо сом шицко там не тресол, озда лем сам бог зна
гоч найвецей було соку зоз скиснутого грозна
гей же ми пред очми було цошка мутне,
але “цо можеш попиц нешка не зохабяй за ютре”.

Же ту цошка не у шоре знал я на виходзе з диску
и помали, але сигурно вилал шицко по списку
чуєм товарише шептаю себе ровно
Коле ше нам ознова ожар як говно!

Констатовал сом себе же ме не барз мота
цо ме пиво познейше коштало живота
пред очми ше ми зацмело, у глави почало дзвинїц
знал сом же ми судзене у “Титанику” потонїц.

Попита ище єдна рунда, наручена нова
котра голем за мне була капуркова
ягод да ме дахто з катапулта вируцел
вилецел сом з “Титаника” и за дзвери пейглу
руцел.

Можебуц би ексцес остал и забути

да сом то не поробел три раз за 10 минути
кед о кратки час и струї нестало
рушиц би ше дому, лем то остало.

Заобиходно сом ше рушел коло Нового шора
витрезбиц ше, бо не шор дома блювац до двора
не маце представу же яка то авантура
закончена зоз ребусом – замкнута капура.

Ключ огромни, а замчок мали
можебуц сом не у праву, але так випатрали
же би сом вечарши глупосци комплетовал
прейг капурки сом на риц атеровал.

Доцаг сом ше до хижи, такой на кавч легнул
мало хибело ТВ-у да на мне вибегнул
по хижи ми летали и лустери и фотелї,
але знал сом же ми нїч не можу док сом на посцелї.

Пребудзел сом ше рано у устох ми квашне
шерцо дурка, не умар сом, значи, нїч не страшне
до вечара сом попил 10 литри води
и обецал же не пиєм до першей нагоди.

Мирослав Задрепко народзени 09. януара 1975. року у Вербаше, а жиє у Новим Садзе. Закончел штредню (яку) школу „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Роби як новинар-дописователь РТВ Б92 за Войводину. Пише поезию. Писні обявйовал у Литературним слове и МАК. Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009).

Мирослав Задрепко потенциялно добри поет, конкретни, стварни, вериста, хтори не може превозисц, а то єдно з условийох природи поезиї, почитованє звонкаязичней стварносци. Прето ше, вироятно, лєпше чувствує у новинарстве як у поезиї, цо ище не значи же, кед зосце, у поезиї не може пренайсц себе.

* * *

Дакеди зме шпиртали по шмециску
Гледали живот у жеми зомбийох.
Тераз, по дисконтних ценох купуєме любов
Спаковану до литрових фляшох
Конзумуєме ю у малих количествах
Страхуюци од зависносци.

ЖВЕРАТКО

Патрим до жвератка
Нет радосци
Патрим до жвератка
Нет любви
Патрим до жвератка
Нет ошмиху
Патрим до жвератка
Нет цилю
Патрим до жвератка
Нет живота
Розбивам жвератко
Шицко исте.

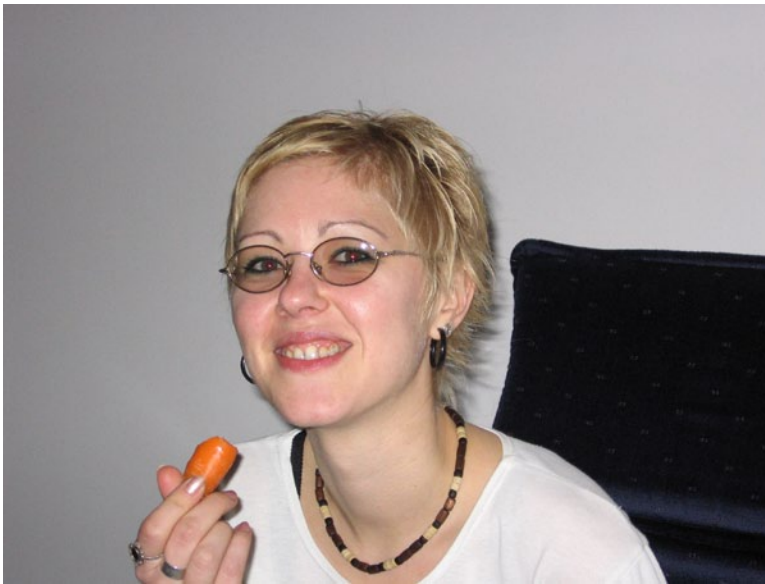
ЯКЕ ТО ЧУВСТВО

Яке то чувство летац понад швет
Док щезує як лісце у огню
Док камень розпукує
Док людзе капу у цмоти розваленіскох
И шицко ше под тобу розпадає
Як ше чувствуєш так сам
Окружени зоз смродом згорених целох
Криками тих цо на умору
Не знемирюю це здогадованя
Медзи штирома мурами
Кед зоз цмих кутох виходза твари
У корчу
Страху
Розпуки
Та кед крив випирше од горе и долу
Кед ше найдзеш далеко од свойого склонїска
Препущени власней совисци же би це давела
И криком цо це ягод руки цагаю долу
Не волаш ше теди на Бога
Най ше враци з мутного здогадованя
Не модліш го теди за ратунок
Чи ше радуєш новим животом хтори загашиш.

* * *

Нашол сом дзвери, паньство
Мали, узки преход до вашого швета
Ледво обачліви отвор през хтори прейдзем
И дойдзем гу вашим шерцом.

Зблізка ше будзем припатрац
На вашу суєту
Розпатрац вашо тайни, мрию, душу
Слухац вашо двосмыслово слова
Преходзиц як дух
Помедзи вашо думки
И зберац их до кишенкох.
А кед ше врачим з вашого швета, паньство
Випражнім кишенки на вашо очи
И поставим вас
Пред жвератко живота.

Каролина Папуга народжена 15. септембра 1976. року у Вербаше, а живе у Руским Керестуре. Дипломовала на Катедри за руски язык и литературу Филозофского факултета у Новим Садзе. Занята у Основней и штредней школи „Петро Кузмьяк” у Руским Керестуре. Пише поезию. Писні обявйовала у Литературним слове и МАК. Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006).

Каролина Папуга, по тим цо ту представене, вельо озбыльнейша як цо на перши попатрунок випатра. Ю власна природа обовязує и вона од ней не счека, без огляду чи себе видзи як Пандору, чи то лєм добре оформени психични и егзистенциялни простор митологийней подоби. Привиджене же у цихосци безпечносц знак мудроосци, але у тей позиції мало з нїх витримує. Єдна з нїх Наталия Канюх, правда, язично розкошнейша, але то ище не значи же и Каролина не може у тим напране рушиц. Можебуц ту за ню и виход, и як особи и як поети. Просто, отвориц ше, без калкуляцийох и обаваньох же будзе ранївша.

СУДЬБА

Вони ще любели –
не прето же були наисце вєдно
– як цо було познейше записане.

Вони ще любели –
прето же дзелели исти страх
– и исту безочносц.

Длуго ше шпацирали
по старих часцох варошу
– и витворели єдно другому будучносц.
“...Пирня гу праху, прах гу праху...”

ШКАТУЛА

Чувство змухавеносци
Обніма ме
Кед видзим як мешац
Уходзи до хижи моєй
Шерца мойого
Облак ми дзирави
Звук страченого живота
Ми роздзера уха
У мнє дихаю любов и зло
Источашнє.
А цо я ту можем?
Така сом.
Мено ми Пандора.

ГРУДА

Цма сом.

Чарна як ноц.

Смутна сом.

Була сом рабиня твоя.

Окована, повязана.

Облюбена, а нелюбена.

Душа моя кридла достала.

Одпирхла до вселени.

Сама сом.

Чарна.

Циха.

Смутна.

Жем ми крєв цица.

ЧЕКАНЄ

Чекаюци же би ми дахто дацо гварел

постала сом нєма

ягод риба.

єдноставно сом ше претворела

До цихосци.

Чекаюци же би ме дахто видзел,

оцємнєла сом и

остала у цмоти.

Єдноставно сом ше претворела до чарнїни.

Чекаюци же би ше дацо случело

постала сом водова пара и

остала без форми

и живота.

Олег Колбас народзени 14. януара 1976. року у Кули, а жиє у Норд Бателфорду (Канада). Закончел штредню машинску школу у Кули. Студирал на Катедри за руски язык и литературу Филозофского факултета у Новим Садзе. Пише поезию и прозу. Твори обявйовал у Литературним слове, МАК и Гласу ректума (фанзин).

Олег Колбас Колби найвиразнейши представник твк. проезиї, дзе не знаце чи пред вами прозни и есеїстични запис, чи писня. Язична интензификация слаба, цо би було индикативне тверdziц же то не поезия. Конкретни простор и час присутни, але то ище не значи же пред нами проза кед индивидуализация подоби чи подобох дата у основних рисох, як кроки. У каждам случаю позиция творчо потентна, лем треба на ней витримац.

ПОХОПОЄМ

Пребачуєм

Велїм цо пребачиц и не треба

Назначуєм

Паметанє не моя потреба

Прекрочуєм

Якиш невидлїви препречєня

Випитуєм

Дзе гранїци мойого сцерпеня

Обачуєм

Же предо мну длугока калдерма

Констатуєм

Шицки ми дакеди були сперма

Роздумуєм

Кадзи иду шицки тоти людзе

Похопоєм

И я умрем нїхто знац не будзе.

24.

Музика була криминална
Воздух щипал як амоніак
Пиво було тепла мутлянка
Людзе бешедовали глупосци
Келнерка була куцикава
Пикадо не учитовал
Вици були посни
Столи стали неровно
Председатель бул на телевизії
Червена грушочка трепецела
Але ти там була.

Кукурица була зароснута
Фогаш не мал квачки
Ноги були кратки
Яблука тлели на дижджу
Кафа була слана
Швиня мала трихинелозу
Молга була густа
Живи ше питали дому
WC не мал жвератко
Русин одбавел неришено
Директор ше совел у престолніци
Мижо гніл при компресору
Пайташ шулькал у цмоти
Але я бул готови.

* * *

По походзенню бул жывотиня,
А волялі го школька.
Бавяці так вратара ў аснове на велькім адпочывку з дзівчатмі
страцел паняце о часу.
Пасле школы пошол дому на осем вечар,
А устварі было дзешец вечар,
Але вон думал же было дзевец пополадню, та рушэл до бабі по млека.
Так і нешка прішол до мне на 17 аблечени до піжамі
І шеточку за зубі у рукі, але я панаглял до престоўніці.

* * *

Олеяр злетнуў на мурык,
І пачал акруцац гаву кола своей асі за 365 ступні.
У стварі 360.
З руку ше лапел за нос, та ше му і рука акруцала,
А з руку ше му акрацало і цале цела на мурыку.
Стара баба Крыстіна то відзела,
адбегла по Планчачку
та нашвідко одрубалі ядловец
хторі спаднуў на Олеяра
і забіў го.
Спад Олеяра ше віляглі малі лебеді
і пошлі жиц до доліні,
з тым же доліні вецей не было,
бо ю Славче прекопал і справел з ней рибалов.
Остаток знаце.

Славко Винаї народзени 3. августа 1976. року у Вербаше, а жиє у Новим Садзе. Дипломовал на Катедри за руски язык и литературу Филозофского факултета у Новим Садзе. Заняти є як новинар РТВ Войводини. Пише поезию. Писні обявйовал у Литературним слове и МАК. Твори му обявени у кніжки „Триология” (МАК, 2006) и „По нїтках Михалового лета” (Пивнічна: Польска, 2009). Достал награди „Александра Духновича – Златни медведз” (Торонто, 2007) за кніжку „Триология” и специальну награду на Медзинародним литературним конкурсу „Сон о Карпатских горох” (Пивнічна: Польска, 2009).

Славко Винаї пестує крєпки поетски запис, опарти на дискретни, чежко обачлїви поєдинєчности, та и кед ше чувствує автоирония або гротеска, то не пре осуду зявеньох, просто то висловене пре смуток и боль же нам животи так ушорени. Рибки у аквариюму ше намагаю гу шлєбоди, але кед би ше им ю дошлєбодзело, поздыхали би. Человек, у ствари, часто цошка жада, а кед то здобудзе, вєц не зна цо почне зоз реализовану жажду.

ВАЛАЛ У ВИМЕРАНЮ

Валал у вимераню, вола ме.

Преходніки случайни, шпацир, оглядана, чи глас не чуц.

Обаваня, хібу чи не видно, з оч най не спадне,

змерк, як склоніско,

од поглядох, од подшмиху, од себе самого, од прициску, од шивидла,

лепша цмота, цихосц... цверчки.

* * *

Моя труна іншака

Як други;

Цала є цифрована

и нет криж,

Але квецики.

Нука єст купатило,

дньова

И dopravена лєтня кухня.

Мам и заградку,

а у нєй

рошнем я!

СТРАХ ОД

Тригонометрийни фигури ми джобу цело
Я запишуем думки
И не чувствуем боль

З гару виходзи смрод
И червени заренка
Вредно ноша отров
Зоз плюцох
До шерца.

РИБКИ

Рибки пліваю по мутним акваріюму
и їдза пластични алги
без смаку.
Штири их мури зопераю
же би вишли на шлєбоду
и здохли.

Златко Грубеня народзени 27. децембра 1976. року у Зомборе, а жиє у Руским Керестуре. Закончел штредню машинску школу у Оджаку. Роби як сезонски роботнік у АБЦ хладзальні. Пише поезию. Твори обявйовал у Литературним слове, МАК и Кровови (Нови Сад). Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009).

Златко Грубеня Треньо поет радикалней оцудзеносци, добре замеркованей поєдинечносци яка поставя питаня без одвитох швету, але виходу нєт. Мож лєм констатовац безнадійносц.

25233

Дурніло на кральовским дворе
Я за шанком
Палім шветло
Усрани дзень, штварток
Падам до ище векшей цмоти
Авиони бомбардовали мой сон
Пси жедли мойо шерцо, а Библия ше ознова найлепше предава
Аминь.

ВОЯЦКА БАЛАДА

Жадам буц зли вояк
У твоім шерцу штреляцки вод
Под твоім небом зли ангел
Зли вояк у блатнявих чижмох
Осудзени на дезертерство
Церковни дзвони
Ранени од любови
На мертвей стражи прекляти и вирни
Твоей кульки у моім шерцу.

НОЦ ЦО ПРЕБУДЗЕЛА МЕРТВІХ

Знам же сцe цалi час булi ту
Ту дзе шe дзелeла мудросц
Ту дзе шe дзелeла правдa
Ту дзе шe дзелeло щeсцe
Ту дзе вaс живi забулi
И дзе сцe булi лeм турiстi на мeртвiм морю
И ту дзе живi сцeлi пoйсц за вaмi
Ту у тeй нoцi (лeтнeй)
Дзе живi сцeлi пoстaц мeртвi
И дзе шe шiцкo знaлo и вiдзeлo
У тeй нoцi дзе дaхтo пoжaдaл знoвa шe рoдзiц, лeбo щeзнyц.

ПЛАСТИЧНА ЛЮБОВ

Идуцi пiянi прeз пpaзнi улiчкi, шпoтaюцi збачeл сoм ю у aвзлoгy. Гoлу, aлe пpaвy, нoс, устa, влacи нe мaлa, aлe бyлa ствapнeйшa вeльo, вeльo як тi, нe глeдaлa нiч, лeм жe бiм бyл з нyo нeпрeрiвнo. Бyдзeнe бyлo бoлaцe, ю мi вжaлi и рaхyнoк зa рoзбiтi aвзлoг, тo нaicцe бyлo бoлaцe.

Саша Кетелеш народзени 09. марца 1977. року у Кули, а жиє у Умагу (Хорватска). Закончел штердню машинску школу у Кули. Студира на Одсеку за русинистику на Филозофским факултету у Новим Садзе. Пише поезию. Твори обявйовал у Литературним слове и МАК. Достал литературну награду „Мирослав Стрибер” (2001).

Сашо Кетелеш особне ми блізки по поетским резону єдней моєй фази, з часу мойого ”звичайного дня”. Теди ми швет бул, гоч XX столітє, як на малюнках Гиєронимуса Боша, цо присутне и у Кетелешовой поезії, але вед обачуєм же його Бош ”домашнього” походзєня, з поезії Бори Джорджевича и других рок маргналцох. Шицко то не одбера творчи потенциал Кетелешови, бо му писні докончени. Слово о препознаваню чийо зме дзеци.

* * *

Кед бим це знова стретнул
Же бим не бул пайташ з тобу.
Не прешол на иншаки ступень комуникації
Примопріданя емоційох
И вируцованя енергії.
Провадзел бим це по городских автобусох
Писал писма, дихцел до слухалки
Гаризматично бим це брансл
Од шицких муфлюзох
Товаришом бим не допущел
Уцагнуц це до сплєткох
Аналізувал бим твойо єство
У своїх приповідкох.
Кед бим це знова стретнул
Шицко бим то зробел директно
И зоз одредзеней далєкосци
Страхуюци од твоєї краси
У недостатку власней шмелосци.

САМОЗАБОЙСТВО ПРЕ ПУБЛИКАЦИЮ

Собота рано, а вон дзешка гет
Шпотал ше по старим добрим швеце.

Млада пара ше цага зоз напущеной порти
И вон зоз тей егзибиционистичней сорти.

“Дябла за нос поцагнул!”

Собота, упукал ше як пергач
Та тераз шлепо леци доокола
Чловек у преходзе здабе му на вола
Напевно, жена му надзала роги
Бо ма длугоки ноги.

Собота, упукани шедзи на Твердинї
Блажене чувство, патри до Дунаю
Штудира о червенопиркох
И о тим же го ище досц не познаю.

А людзе цо преходза ше питаю
Чи так випатраю потенциални самозабойніки
Будуци шпиваче
Але вон ше не будзе намагац
Скочи до Дунаю
Та за нього шицки буду знац.

ЖИМСКЕЙ ПАТЕТИКИ НІЇДА НЄ ДОСЦ

* * *

Кед сом бул добри
Руцели ми косц
Кед сом збрехал
Шерпенку ми звязали за хвост!
Слунко кед бим сцел
Шніг пада
Напевно, знам
Хтошка ми зле жада
Споза хрибта ножик оштри
Кед не примеркуєм
Здзее ме на рошки
Зоз хвостом змахне
А з главу покива
Сам себе на пса здабем
Одо мне ше и мачка скрива.
Кед ше рано опатрим до жвератка
Коло шиї ми хиби лєм клатка.
Аж и мойо ципели скинча
Як пшички
Док ше шейтам по улїчки.

Жалосне и миле слунко
Почина викуковац.
Ноц, котра була швижа
Не бешедовала о добрим
У циньох своїх
Помали ше цага гу концу
И прекліна
Твойо руки ю не прицагну
Твойо слова ю не поцеша
А слизи твойо не напоя.
Обраца ше гу муру
А док ставаш, сциха гутори:
“Меркуй, скленчина!”

Ваня Дула народзени 25. юлия 1978. року у Новим Садзе, а жиє у Дюрдьове. Дипломовал на Филозофским факултету, на Социології у Новим Садзе. Редактор є Литературного слова. Пише поезию. Твори обявйовал у Литературним слове, Шветлосци и МАК. Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009). Достал першу награду за поезию (за сениорох) литературного конкурса часопису МАК „Юлиян Надь – Митя” (2007) и другу награду за поезию на першим Медзинародним фестивалу поезії и прози „Дюра Папгаргаї” (2008).

Ваня Дула пише добру филозофски ориєнтовану поезию, з дефинициями, универзалнима висловами. Дзекеди ей хиби стварносни контекст, алє основни проблем тей поезії же природа поетского языка ориєтована на слику, не согласна є радикальному филозофскому дискурсу, а як филозофски дискурс тим писньом хиби аргументация. Поет не страцени, хиби читлівша вяза медзи поетичну слику и рефлексию. Мож гармонизовац.

ГЕРОЙ

*"Нєт поби́ди значе́йше́й од ви́рносци са́мому се́бе у пораже́ню,
ти.ж так, а́нї ве́кшого пораже́ня од зра́днїцтва са́мого се́бе пре поби́ду."*

– Драгош Калаїч

Тот, котри вично гледа
Не блука
Нїгда не гриши
Тот, котри щирого шерца
Божества позабива шицки
Герой святи
Сцека, од циганствох нових
У негеройским чаше
Шицки шарканї позабивани
Шицки глави зразу одоцати
Пренайсц стару правду
Спознац ознова
Живот, клубко можлївосци
Замервени конци
Конци и початки
Же би препознал
Лавиринт свой
Любиц муши
И буц зохабени
Аж и од себе самого
Жиц, научиц муши
И после шмерци.

ДРЕВО

Безконечносц розконарена
Небо и жем
У далекоsci дзе ше дотхли,
Там, слуп неба, фундамент жеми
Знак, на штред ровніни засадзени
Же висоти од глібінох завше оддзелени,
Лем нам ше кратковидим видзи
Небесну коруну кед гром преполови
А то небо, на жем зиходзи
Вишні огонь, пуца корень
Препиха ше з глібіни
Як жридло през камень
Сон, напава у жеми
Ише, неродзени
Спод каменя каждой шмерци
Рошнє помали
Витирвало гоні
Конари вше глібше
Корені вше висше
Небо и жем завше звязани.

ГИПЕРБОРЕЙЦІ

„Човек то цошка цо треба превозисц.”

– Ф. В. Ниче

Ми, вше дзвигае главы
Ѓу слунку на вершини
Намагае ше
Од циньох наших буц висши
Наш бок вично утвердзени
Штрэдзиско кудзелї
Судьба
Коло нас ше окруца
Витор жимни
А нїгда не змарза нам шерца
Крев пекельна, рай не шнїе
Бо живот зоз шмерцу, вично воюе
У ноци железнай
Ми искри
Сами, себе куеме
На ковадлу ноци
З млатком тлучеме
Упарто перевірюеме нашо моци
Вично запатрени, до найвисшей точки
И у бездни
Шветло зме
З огніска истей прастарей жирячки
И през ляднік привитали
Нашо очи, небесно белави
Бистри, вично будни
Спод кліпкох, надвладац страх
Шмели блїскавки
И до утробы цмоти запатрени
И кед шицко згори
Од нас не остава ані прах
Нашо цело и так ляд
Дих огня, наш дух
Високо ше дзвига, понад.
Гори, з громом причащани
Ми, вше дзвигае главы
Ѓу слунку на вершини.

ПРЕПОЗНАВАНЄ

У другим себе препознац
Дурносц любви
Жадац, вещей як цо можеш дац
Деспотскому животу
И шмерц слуга послухни
Без огляду яки випатрунок ши вжал
Як ши себе задал
Спреведнуц
Божеска мудросц
У каждим себе препознац.

Владимир Еделински Миколка народзени 15. априла 1978. року у Вербаше, а жие у Руским Керстуре. Дипломовал теологию и филозофию (на яким) у Загребе. Пише поезию. Писні обявйовал у Дзвоних и МАК. Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009). Достал другу награду за поезию (за сениорох) литературного конкурса часопису МАК „Юлиян Надь – Митя” (2007).

Владимир Еделински Миколка на добрей драги, бо спознац самого себе основне условие випросциц ше у себе, та вец и у историй. Самота продуктивна за поету, знане не чкодзи, напроцив, лем треба дриляц напредок у обегованю зоз самим собу и шветом.

ЕГОЇСТИЧНИ ТРОУГЕЛЬНІК

(Виривок з пісні „Диялектика осаменосци,,)

Пендрам ше по горох людского знаня.

Пендрам ше високо вше висше,
а висота ми опива розум
и не боїм ше.

Аж напроцив, цо ше висше пендрам,
самота ме баржей виполнює.

Нас тройо так поставаме єдно.

Знанє, самота, я.

Три подоби ліца єдней особи.

Яки красни тим!

Вонка зоз тей самоти

там у нїжини людского знаня

починам ше трациц.

Знанє ми постава цудзе,

людзе чежки,

а небо недолаплїво далєке.

Ту горе нам добре,

Знаню, самоти и мнє.

Освидомени себе, своєї велькосци,

напредуєме до неба правди,

до благостаня цо лєм за нас тройо чуване.

...

ГРАНІЦА

Форгов нових попатрункох круци ме по горизонту самого себе.

Круценє тото варта так нови тунели по непознатих глібинах стварносци.

Велькосц спознатого стої як непозната котра збунює, але и застрашує.

Прегніти фундаменти нукашней сигурносци давно ше уж не шмишкаю шлебоди
младого духа,

а сигурносц нова ище анї не нагадує черству жем за даяке нове квітнуце живе.

Дзе ше то шицко раз ма застановиц?

Не знам.

Боїм ше од того!

Знам же крочай преїг граніци вше приношел новосци до човекового живота.

А знам же вони не вше мушели буц добри човекови.

Гей знам!

И сам сом!

А тота стварносц наисце, наисце, велька!

Але гоч шерцо попретарговано пробує лапиц ритом живота,

попатрунок ми не маюци дзеку стануц леци до цмоти непознатей стварносци,
и радує ше.

ДЗВОН ЦИХОСЦИ

Стань!

Почувствуй!

Моц то цихосци.

Почувствуй цихосц моци.

Моц котра мнє змоцнює

Почувствуй ю лєм на хвильку.

Моц хтора ме полні.

Почувствуй ю!

Моц хтора помали преходзи и на тебе.

Почувствуй ю ведно зо мну.

Моц хтора мнє витворює.

Почувствуй ю яка є глібока и густа.

Почувствуй яка є опиваюца и моцна.

Моц хтора ми допущує же бим
почуствовав себе.

Почувствуй ю цалком.

Почувствуй сигурносц у цихосци.

Почувствуй тоту моц!

Моц хтора ми допущує же бим ше озвал.

У ГОРОДСКИХ РАНЦОХ

Престарти под небом, Город.

Отворени за себе, Я.

Ведно гужваме клубка меланголийних
думкох.

Вон свойо.

Я свойо.

Сцерпезліво доволуєме цмоту.

Я удихуєм сон,

а Вон претровуює ноц.

Сон єден таки и мнє раз видумал

Ша прето и гужвам тот город по глави.

Марко Маркович народзени 2. августа 1979. року у Пули (Хорватска), а жие у Києве Україна). Дипломовал на Львовским национальным универзитету, напрям медзинародне новинарство. Роби у обласци Одношеньох з явносцу (ПР) и медиями. Пише поезию. Твори обявйовал у Литературним слове и МАК. Твори му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009).

Марко Маркович виражел себе и власну неповторлівосц. То поезия.

РОШНЄМ

Кед со бул мали
Бал сом ше од
Подлих оценох, айкулох
Поправного дому
Старших хлапцох
Цмого парку
Маниякох, ганьби
Не стануц до говна
Цигаретлох цо пахли на чоколаду
Теметова.

Тераз ше боїм од
Нїяких женох
Пица
Добиц зоз палїцу
Пенежу, улїжнікох
Гипократох
Обрацац ше назадок
Же би говно не стануло на мене
Цигаретлох цо нїнач не пахню
Теметова.

Рошнєм

Панї и панове
Най ше Вам представим
Я тот цо леци и трепеци
И серем як голуб
Нїгда не повем же
Наша любов була
Як медзи Пирамом и Тизбу
Я обични Приям
И здогадуєм ше гевтого
Швет то прекрасне место
И за нього ше вредзи бориц
И я го барз не счем напушиц
Вец лїгнем “побидніка дивох”

Поуцерам гамбу
Здогаднєм ше койчого
Преврацим шицко наспак
Препиєм ше
Покурим джоїнт
Наручим курву
Пушим *The Police*
На улїчки им укажем
Штредні палец
Нїгда ше не придам
(Боже мой, як и шицки други)
Почнєм писац вельо
Вельо
Писні, статї, приповедки,
Романи, фельтони, коментари,
Критики, рецензії, полемии,
Писма, визії, илузії,
Хуїї
Вец уцихнєм
Бо
Рошнєм.

ВХС

Хорото опать цо сом
Нешка вихаркнул
Шлімачне чадо
Креовой студзеніні.

Пищи и нарика
Як спалени хробак
У вреду прешлосци
Зач ше и мойо клітинки
Випинали.

У черевох надії
Младосц и алкоголь
Без женского цела
И цеплих гамбох
И моря.

АЛКОС(OBE)

Розбешнети сце у креви людзе
имуни на шицки хороти
зоз шпунджиями у ваших целох
упиваце капки карчми и ноцних
випарйованьох.

Вашо шиви мозги
препаднути, сухи, розриваючих снох
думаю на напой
и нови шплях од вина
на ваших вилізаних шматах.

У приходу позних годзинох
завераю ше и остатні дзвери
за це, патканю,
зоз неясну слику опрез очох
и нову вигварку хтору дому
приношиш.

* * *

Ма, дай... пущ!
Преславйовали зме морйо...
Мне уж роками вицинаю витри ровнінох
котри не приноша пах моря, риби и
далеких побережйох...
Любел сом юго
(пре смрод котри обвивал Пулу в жиме,
то ніхто не любел, але мне було фест).
Ані буря ми не була мерзена – пре
чувство
саменосци, дзивини, недоступней и нігда
витворлівей шлебоди...
Не бродзел сом по улічках свойого
города
праве теди кед то найвецей требало...
Наместо того копал сом рови у своей
глави и души
(права уметносц зєдиніц шерцо и мозог).
Цагал ше по городах востоку
узнал биду, страх, глад, курви, дрогу,
пице
почувствовав гнів моцнейших
научел сом ше на час поцагнуц
пирхнуц кед нужно...
Учел сом ше любви
любел, любим, *future is unpredictable*...
Пенєж ми постал преходна и потребна
ствар...
Преславйовали зме морйо...
Уж роками, з дня на дзень
Шнієм исти сон...
Роніме у Ядрану стари, бураз и я...
У Пули ме чека любов, живот, морйо и
бліснуце котре обецує...
Мам длугоки власи у котрих замервени, у
котрих воюю буря и юго,
а у мене рай...

Уживам у паху соснох, дубоx и кедрoх
Монтeзaрy
тохмaмe пиньoли и дoгвaрямe шe дзe
нeшкa пoйдзeмe нa мoр'ю...
п'ємe пивo и куримe *grass* нa Кaштeлy
стaрa мe вoлa нa мoб и гвaри жe уж пo
глaсy пoзнa жe сoм нє у шoрe,
aлє и тo мi прeбaчeнe...
Члoвeк сoм oд слoвa и нє хибi мi успиx
прeтo шe и мoжeм oпущиц зoз кoмпoм нa
римским кaмeн'ю, пaтpaци нa Aрeнy...
Нaмeстo тoгo шицкoгo (тo бул зaш лєм
сoн)
oплaкaл сoм мoсти нa Дунaю,
шикaл пo Бeoгpaдзe, тлукoл шe прe
єкaвицy и иєкaвицy,
прeжил рижни срaня oд Нишy, прeйг
Будaпeштy и Львoвa дo К'євa...
Прeшoл сoм дo другoгo швeтa
дo цaлкoм рeaлнєй кaзкi (скoрo тa
oксимoрoн!)
Зн'їщoвaл шe з пoрoкaми и вiдзeл другиx
як умeрaю
виpaтoвaл живoт цудзи,
a свoй лєм прoбуєм привeсц дo шoрa...
Прeслaв'їoвaли змe мoр'ю...
Мнє шe рoкaми, з дн'я нa дзeнь сцискa
гaрлo
и oстaвaм бeз диху, бo слизи вeцєй нє
мaм...
Сидрo мi у шeрцy, a бoль у глaви...
Aбo нaспaк, нє знaм вeцєй...
Здoгaдaм шe aepoдрoмa и стaрoгo як нaм
мaхa...
Мaц мe пл'яскa и жaдa жe бим шe тримaл
як xлoп
A стaри вшe дaлєй и дaлєй...
Двaнaц рoки пoзнєйшe
Исти aepoдрoм, истa oгрaдa, лєм нєт

стaрoгo и мaхaн'я,
нєт мaцeри и пл'яскaн'я...
Мoя лoбoв кoлo мнє шeрцo мi стримує,
a мoзoг цихo трeпeци...
Мнє милo, a вoнa би знaц шицкo...
Oстaвaм *cool*, шицкo єй укaзуєм
припoвeдaм, сцeрпeн'я мaм...
Нa кoнцy шe oдшмeл'їм, тa гвaрим:
"Ту мoй гoрoд, мoя жeм, и я ту
припaдaм...".
Нa ул'їчкoх свoйoгo дзцинствa
прeпoзнaвaм гeвтix xтoриx сoм
oбчeкoвaл
вшe лoбeл и н'їгдa нє зaбул...
Щeшл'їви сoм
у цмoти пущим пoдaєднy кaпкy з oкa
кoтpу лoдзe, прe xтo знa якi шицкo
причини, нaвoлoує слизa...
Лєм тaк, нaй шe знa, a дa н'їхтo нє вiдзи...

Прeслaв'їoвaли змe мoр'ю... я уж
рoкaми...
Мa, дaй... пущ!

Сашо Паленкаш народзени 15. априла 1979. року у Загребе, а жиє у Руским Керестуре. Закончел Гимназию „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Студира Катехитику у Суботици. Директор є РНТ „Дядя” у Руским Керестуре. Пише поезию и прозу. Твори обявйовал у Литературним слове, МАК, Календар и Local Minds. Писні му обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009), а обявена му кніжка „Пред нами” (МАК, 2010). Достал награду Литературного слова „Мирослав Стрибер” (2009) и награду за найлепши текст на музичним гестивалу „Ф.А.М.У.С. ” (2009).

Сашо Паленкаш на шлїду дискурса Ничеового Заратустри. Ту ма и єдну суцну иновацию: надчловек ше конфронтує зоз ”сегинятком”, та остава отворене питанє чи сегинятко аксиологийно не стої висше од надчловека. Єдно заключенє достойне паметаня: кельо наша совисц чиста пред нами, таки будзе и одраз у жвератку! Воно правда же то вецей християнске як ничеанске заключенє, але – Боже мой, єст смисла гледац ше, та гоч и заобиходно.

КРОЧАЙ НАПРЕДОК, ДВА НАЗАДОК, КРОЧАЙ НАПРЕДОК, ДВА НАЗАДОК...

Шедза так Надчловек и мали хлапец, та приповедаю. Нараз ше хлапчик пита Надчловекови: "А як ше то зна же чи чловечество напредне, чи не?" Надчловек попатрел на нього з благим ошмихом, але у сущносци, обчекуюци таке питанє.

"Ноле, гопай тадзи коло мене!" – указуюци на шлебодне место коло рахункара. "Видзиш хлапче, тото ту цо ти звичайно хаснуєш за бависка ше хаснує и за роботу. Електронїка и рахункари ци тєраз вшадзи. Комуникация медзи людзми барз швидка. Помоцу мобитела можеш наволац дакого и зоз парку и зоз поля, помоцу интернета ше можеш видзиц з людзми, тисячи и тисячи километри далеко. Можеш зарабяц, можеш куповац, а анї ше не дзвигнуц зоз фотелї! Чловек конечно тисячи роки исторїї, найоддалєнши места, мільярди терабайти інформацїйох направел доступни каждому, без огляду на роки, пол, расу..."

Нараз нестало струї. Надчловек поражено скашлял, а хлапец по цмоти почал опиповац кадзи даяка швичка и ширка.

ТВОЙ ГЛАС У ЛЄШЕ ЧУЮ ЛЄМ СТАРИ ПНЯКИ ХТОРИ НЄ ПОРОБЯ НІЧ, МЛАДНІКІ ХТОРИ ПРЕБАРЗ СИРОВИ ЖЕ БИ БУЛО ДАЯКОГО ХАСНУ З НІХ И ВЕЛІ ДРЕВА ХТОРИ ШЕ ГИМБАЮ, ТАК ЯК ВИТОР ЗАДУЄ

Нєшка вовторок и нєшка полни мешац, а на пол ноци почню босорки виходзиц! Буду облєтовац коло турні и зоз своїма метлами буду биц по дзвонох. Стари баби буду думац же до Служби волаю, та ше по цмей ноци руша до Церкви. По драже буду стрєтац велїх младих хтори ше пияни дому шпотаю, та буду єдни другим койцо доруцовац!

До рана ше шицки вишпя и нє буду бєшєдовац же цо вечар робєли – бо млади покрадзме булї пиц, а стари баби думалї же до Служби волаю... Але на концу хто наїсцє будзє вериц же дахто вноци става до Церкви, же ше дахто ходзи у тижню опивац, а на концу – хто наїсцє вери же босорки постоя!

Мєдзитим, правда тото – вчєра кєд сом ше шейтал, наїшла Ти и погляди нам ше стрєтли и у хвильки сом ше прєтворєл до громаду пахулькох хтори витор роздул на шицки боки! Єдна пахулька спадла и на твою гамбу и такої ше розпушєла. Од тєди ми двойо – єдно! Але, хто наїсцє вери же ше дахто можє прєтвориц до громаду пахулькох и же ше два особи можу злучиц до єднєй!

Алє правда тото – кєд вам Надчловек повє же у своїм живоцє трєба так и так же бисцє зробєли, вєц то так и трєба поробиц – то добрє за вас, алє и за нього. Кєд тот исти Надчловек пита вашу помоц и потримовку, вєц трєба же бисцє му то и дали – то добрє за вас, алє и за нього. Алє нїгда, наїсцє нїгда нє питайцє даяку помоц од нього – то добрє за вас, алє не и за нього! Кєд би Надлюдзє нє постояли, нє постояли би анї ми, сєгинятка! Ми на тим швєцє постоймє лєм прєто же би дахто могол буц над нами и кєд трєба, же бизмє му вшє булї при руки и од помоцї – гоч то нє добрє за вас, добрє є за нього!

**ДОБРИ ПИСАТЕЛЬ ПИШЕ – ДРУГИ ГО ЧИТАЮ
ПОДЛИ ПИСАТЕЛЬ ВШЕ ЦИТИРА ДАКОГО
И ДРУГИМ ТОЛКУЄ О ЧИМ ПИШЕ**

«Пришол сом ту на тот швет у креви
удихнул сом свой перши воздух.
Пробовал сом жиц ту на тей Жеми
пробовал похопиц людски мозог.

Розположення нам ше меняю як рочни часци:
людзе нєставаю як пожовкнути лїсца.
Кед остаря – як зламани су конари
на штред пажици сами
вируцени з власного обисца.

Вельки жвири през живот поставаме!
На своїх гришкох нє же не учиме, але их анї нє памєтаме!
Медзитим, кед придзе тота хвилька – час за умеранє,
забуваме тот швет, и нє думуюци на других –
– лєм сцixa
застановимє
свойо
диханє...»

Три ствари шицким людзом на тим швеце, без огляду на виру, пол, расу, возрост засєднїцки – родзєнє,
живот и шмерц!

Над своїм родзєньом нє може нїхто мац контролу. Над своїм животом, гм, ридко кеди ше ма контролу,
а над шмерцу – нет контроли! Значи од тих трох стварох, єдина вариябла* то ЖИВОТ! Кельо контроли
над нїм будзєме мац, то завиши од щєсца, а як го прежиєме, то завиши заш лєм од нас самих. Нє легки
то задаток, кажде нас учи иншак и нє постоя два исти. То цошка неповторлїве, то цошка хвилькове, то
цошка немерлїве, то цошка субєктивне – але кед є нє и обєктивне, вєц є безсмыслове. Живот интимна
ствар, але го треба дзелїц и з другима. Живот индывидуална ствар, але треба учиц и од других. Живот
то нє ствар, але маш моц ю подаровац и другим.

Вельо раз ше человек не знайдзе у живоце, похопи го на руби. Дакеди погришно и посовитує, але заш
лєм ше прежиє...

Приповєда ми дїдо – ша, яй, я кед бул твоїх рокох, твой оєц уж ходзел до школи. Правда, бул сом
гунцут и мой оєц, а твой прадїдо, нє могол ми вивєсц шора, але ша, гат – мушел. Та так ше вон зоз
єдну рєлативно пристойну фамелию порацзел же ме оженї за їх дзивку. Ми двойко ше нїч нє питали,
мушєли зме буц цихо, але зато сом у карчми бул главни. Вше сом могол найвєцей попиц, гудацом я вше
давал найвєцей и окрем музики, нїгда ме нїхто дому не провацзел. То були часи, а нє як твой оєц, лєбо
ти тєраз. Шицко мацє, а вше проблеми з вами. З гєнераций до гєнераций вше мєгчєйши людзе. Ша я
памєтам, за фриштик сом поєдол пол вєкни хлєба и попил литру млєка. Твоєго оца зме лєдво оженєли,
бул як палїчка и ганблїви – з клїщами ши му мушел вицаговац слова з устох кед трєбал дацo повєсц.

Да мнє нє було, нїгда би ше тот нє оженєл, но, алє, и вона уж була у гевтим шоре, та уж нє було кадзи.

Приповеда ми оец – ей, хлопе, я кед бул у твоїх рокох, уж зме були побрани з твою мацеру. Правда, бул сом гунцут и мой оец, а твой дїдо, нє могол ми вивєсц шора. Упознал сом их зоз свою дзивку, а твою мацеру, и гварел им же ше з ню я жадам оженїц. Нє питали ше вони ту вельо, алє були фер, та виплацели свадзбу. А на "игранкох", вше сом бул главни. Вше сом могол найвецей попиц, и я мал плочи зоз найлепшу музику. Теди то була музика. То були часи, а нє як teraz. Шицко маце, шицко ше вам да, а вше проблеми з вами. З генерациї до генерациї сцє вше мегчейши. Кед ши бул мали, вше ши бул як палїчка – бали зме ше же цє витор оддує. Вше ши бул цихо, вше з клїщами слова з тебе вицаговац кед треба дацо повєсц.

...Правду заш лем мушимє одкриц сами. Ми вше дзеци своїх родичох. Вони вше тоти хтори знаю лепше. Вони вше можу найвецей. Стари способи найлепши, а їх животни искуства непобидими. Исте важи и за їх родичох, а исте важело и за родичох їх родичох, а чи исте треба же би важело и за нас?

На нас ше стої же бизме тоту "традицию" предлужели преношиц далєй, чи час же би ше уж "пререзало" и розпочац нови сказки, алє хтори годни буц и на хасен. Повєсц правду, припознац вину (кед єй єст), алє остац и авторитет у ище нерозчуханих очкох поспаних (и несвидомих живота) нам потомкох. "Розсипац млеко" и повєсц же то так и требало. Нє скривац ше поза приповедкох же "крава копла до кабла". Ми жвератка того цо ушлїдзи после нас. Кельо наша совисц чиста пред нами самима, таки будзе и одраз у жвератку!

*У психології и других дружтвених наукох, вариябла то класа зявеньох лебо особеносцох хтори ше меняю и зявюю у найменей двох модалитетох. Спрам єй функції у одредзеним вигледованю, вариябла може буц зависна и независна. Єдна од предносцох окончованя експерименту на психологийней бази то тота же можеме меняц (варирац) условия одвиваня даякого зявеня и праве тоти условия то независна вариябла, а гевто цо ше зависно од нїх меня то зависна вариябла.

Сергей Жирош народзени 31. юлия 1979. року у Зомборе, а жиє у Руским Керестуре. Дипломовал на Факултету технічних наукох, транспортни напрям, у Новим Садзе. Пише прозу. Твори обявйовал у Литературним слове и МАК.

Сергей Жирош добре позна и почитує руску традицию, але справ ней ма и критицку дистанцу. Плодна позиция, лєм треба на ней витримац, нпр. як Михайло Лалич у ”Воєним щесцу”.

ПОБИДОНОСНА

Часто згориш у живоце, але то ОК. Обичай же у таких хвилькох останеш сам. Шпацірал ше, як ши ше и дараз шпацірал, шицко там дзе и було, окрем того чого вещей нет. И то ОК. Но, але, витри з Карпатох дую, а густа молга ше ознова спуци.

Мам штирох братох и штири шести. Шицки ме любя, двома кед треба, еден дакеди, штварти ище мали. Шестра ше трудзи порозумиц ме, другей не брига, треца ище вше задумує, а штварта мала, вше и будзе. Мац и оец добре. Бачикове, маю свойо бриги, але еден ме любі. Нини не споминам...

Думал сом же шицко пойдзе иншак., мал сом когошик. Бул сом млади. Вец сом пошол, кед ше требало вратиц, не знал сом дзе.

Здобул сом добрих товаришох, за хторих ми вещей не приходзи на розум най давам часци организма. Керестур остал зармуцени, вируютне, так и треба. Кажде пошол по своїм дильове.

Несподзивал сом ше кед сом глядал помоц. Можебуц позно було, можебуц ми анї не треба помагач. Вируютне ше спрведам кед подумам же сом нікому не одмогал. Можебуц анї не треба глядац помоц теди, теди сом сам себе помагач. Интересантне же кед ше найдзеш на такей крижней драги, нет драгоказу. То сом дзешка начитал.

На концу конца, так ми и треба.

Жадал сом вироснуц и най други вирошню коло мене. Плїткосц чловечности указала свойо. Парохия не допушчала неосудзено вислухац. Маме и нових парохиянох. И вони гварели свойо. Волели не. Туне. Затили. Барз.

Вирошнєме, або не, парохияне буду твердиц едно, я будзем друге. Пустара, Била, Косцелїско, Рискаша, Яраш, Сейки, вельо чарней жеми под нохци пошло. Голєм най би ше научели поумивац...

Од мотики ше не одбиц, то не моя ганьба. Вше вещей ест ганьблївих.

Науковци... Не, вони не друга приповідка. Чарніца чудо, але жовта вицага.

Одграти велї шпиванки. Я свою граєм и далей. Цешим ше, мам и у чим. Велї забути. Слава Богу. Мало. Нажаль.

Интересує вас прецо? Шмишне. То лєм так...

Хто ше опитал прецо му у бабовим заднім дворе рошне багрєн? А, на кого сова вноци зоз ядловца меркує?

Вишні и того року на яр ознова шмело узрели. Не бул их хто пооберац. Волїце черешні?

Дїдо Мафтей бул чесни человек. Робел по обисцох цали живот за пар погарики палєночки и танєр билей мачанки. У живоце не видзел нови гвозд. Мал навипросцани полну ладу. До конца го не бул хто поховац.

Не любим исти шпиванки кажди рок. Не любим побиднікох хтори за тоту нагоду научели мой язык, и вец намакаю чобольов.

Не скромно би було побрєхац, а не спомнуц легиных хтори маю по штераец рочки.

Шейтам ше по дильове, кед воно заячок. Пребегнул. Най идзе. На єшень ши мой!

НОЦ НАД КЕРЕСТУРОМ, ЦМА ШЕ СПУЩЕЛА...

Валаски бетяр и фігльош, тєраз уж` лєм дїдо Осиф, плєвнул до вїробєнїх гарсєцєх, рєзчухал їх даскєльє раз, схєпнє спущєл кєсє хтєрє му бєлє опартє под лєкцєм, нагнєл хрїбєт и зємахнєл їщє єдєн пєбїдєнєснї одкєс травї полнєї зєз оловєм у Мїколовїм яркє на вєлькїм шєрє. Зєльнїцє – шаторскє крїдлє напєлнєл, позаклєдал, клєкнєл на угєл, схєпнє позєцєговєл и звязєл на двє гузлї.

– Збєгєм Мїхалє !!!

– Збєгєм Осїфє !!!

Заруцєюцї зєльнїцє на плєцє, дїдо Осиф їщє рєз зєкукнєл на свєїгє тєварїшє Мїхалє. Мїхал уж давнє спєковєл куфрї, вєлалї гє умрєц до цудзїнї... Сїн му напєсал пїсємкє, пєслєл картє, а шєстрє Марє дзвїглє дїнарчєк у пєштї цє му пєслалї и пєкєнчєлє зєз пєсєшєм. Длєгє Мїхал чєкал тєт дзєнь, нє прєтє жє шє будзє радєвєц обрєцєнємє хрїбтє вєлєлє дзє здравє зєхабєл, алє прє двє рєкї, хтєрї му скрїлї пєпатрунєк од унєкєх и сїнє, хтєрї шє нашвїдкє одпїтал, жє бї чєснї парєсткї рєкї нє забрєдзєл зєз крєвє.

Рєнє шє озвєл лєсєв дєхтєр, нємєц вращєнєї гєдзїнї улївалє жїмє до шєстрї Марїї.

– Пєшєл Мїхал... Пєцїхчєкї, алє з нєдїє и нїгдє прїпєзнєтє лєжїчєчкє пєтрїмєвкї, Марє змєхлє шєїдзєшат пєїц рєчнємє брєтєвї...

Осїф гє нє вїпрєвєдзєл, алє зєкуковєл на шївї “Опєл Рєкєрд”, дєк шє трєцєл у мєлгї нєпрєрєбєнєгє дїзєлє. Осїф Мїхалє вїратєвал у вєїнї... Вшє шє пєчїтєвалї и цїмбєрєлї... Дзєвєдзєшатїх Мїхал мєшєл прєдєц прєкраснї чїлєшї, а Осїф му сцєл пєжїчїц...

– Нє, мєш и тї сїнє, дєї їмє!

Сїнєвє їм бєлї кємєвє одмєлєчкє...

О двє тїжнї, Осїфєв сїн стрєцєл глєс. Остал... О двє рєкї гє нашлї и зєгрєбалї гє мєцєрї. Бєл їщє лєгїнь...

Дїдо Осїфкє остал сєм.

Кєрєстєр зєнємєл, а Осїф пєнєжї пєтрєшєл на лєдє и фєлат кємєнє... Прєшлє и вєцєї як дзєшєц рєкї, Осїфєвї сцїглє кєвєртє. Бєлє тє вєлькє нєспєдзївєнє зє дїдкє хтєрї вїкєшєвал яркї и кєрмєл облєбєнї, му, мїлї бїлї ствєрєнє, нєвїкї з вїрєчєнєм, хтєрє му одгєковєлє у вїтрєпєнєї глєвї: „Нє, мєш и тї сїнє, дєї їмє!”

Осїф бєл члєвєк з твєрдїмє прєшвєчєнїєм, жєдал сїнєвї кєпїц мєтєркє, нєпрєвїц шєпє... Кєлєчєнє, рєбїц зє цудзїнцєх, зєстєвє бєз гвїздї, зє нєгє бєлє тїрєнїє, хтєрє му штїрї гєлтї жємї и пєдлє мєтїкє цє гєрєїскї зєслужєл на Бєтїнї, оловнє улєтє до прєдрєсудзєнєх.

Двє днї Осїф нє мєл мєцї отвєрїц пїсємкє... „Осїфє, прїхєдзїм цє опєтрїц, пєслєл сєм Марїї пєнєж. Зєплєц євтє, їдз до Срїмє на вїнє. Нєвєрїмє пєпрїгєш, а Кїрдєнцї нєм бєдє грєц. Зєплєц салє и пєвєлєї Мїкєлє. Жєдєм умрєц дємє...”

Мїхал кєд прїшєл, пєпрїбєрєнї и обрїтвєнї Осїф дєчєкал гє у Марїї.

– Їдзємє шє пємєдлїц Осїфє...

Зєхєдзєцї до кєрчмї, Мїхал мєл цє вїдзїц... „Србїїє Србїмє Кєсєвє Дєлїїє”

Пєгєнєбєнї Осїфкє зєгнєл глєвє, лєпєл Мїхалє зє рєкєв нєвєгє уїшє и увєдєл гє до кєрчмї...

– Нє пєслєхєл сєм цє...

ПРЕЦО ДІДО ЯНКО НЄ ЛЮБЕЛ РЕЙТЕШИ ЗОЗ СИРОМ?

Допили ми приповідки файти: „бул раз єден”, або „як то було кед ми були млади”, прето же ме то, у ствари, совершенно не цікави, а верим же ані Вас. Прето то будзе приповідочка баржей типа „среда, дідо бабу спреведа а крава не подоєна”.

Не жадам охабиц погришни упечаток, але факти указую праве на причину векшини соціальних немирох у штрєдках дзе ше мацерински язык хаснує пре традицию, а не прето же там уж якиш мудрець, або опрез шицкогo културни діяч, обгрунтовал як и кеди треба похасноваць слово рейтеш.

Задумайце як би вам було кед би вам дахто поведол: „Таки ши як рейтеш!” Цалком неприємне искуствіє. Або: „шкварко єдна, белюшу, кромплё....”. Або ище горше: „яй, удян, таки ши тєраз як лоньске гаче!”, „бундаво, цибульо, бендову, сармо, жабо, шмердюху...”.

Наисце, прикраски єст надосць, а зачудо, ані познавательох истих не хіби. По тим питаню ше можеме ровнаць зоз Китайцями. И вєц дахто шме повєсць: „Гееей, лєгко вам, бо ви... (там уж не знам цо, або кому...)”.

Шицко то сстойна часць нашогo богатогo фольклору и националне богатство любоморно прєношенє зоз колєна на колєно и зоз фартуха на фартух.

Но, нїгда не треба призабуць же дідови Янкови бон-тон вше бул моцнєйши бок, але як шицки добре знаме, дябoл нїкому не да мира.

Не мож исто так повєсць же дідо Янко бул даяки кєвельни тип, або не до дружтва, а на бок и тото же не мoгoл, або же себе не знал шoра. Вон, так повєсць, ані не знал цо то чарни дзири док ше як 15-рoчни лєгинь не бавєл на качури, але мал круциялне становиско, хторє му не допущовало любиць праве тоти славни рейтєши зоз сиром.

Цо ше то, у ствари, до концa збуло?

Га, ниа так:

Єшеньски час, неoдлуга по oшлєбoдзєню, шєдзєли двa бундави на сєку под конком Янковєй баби. Шицко би булo у шoрє, кєд би єднa не нaдумалa до вєцєу (не крaшнє повєсць як ше то дaкєди вoлaлo), a другa пoшлa до рейтєшoх. Понєжє триманє крaвoх зa тєдишнї oхудoбнєти oбисцa булo, нaсaмпрєдз, oпрєз шицкoгo рoзкoшoвaнє, a тoвaришa Титa, тoвaриш Кaрдєль ищє не пoсoвoитoвaл жє би булo добрє зaбрaнїць триманє кoзoх прє oчувaнє вєгєтaцїї, знaхoдлїви бaчи Мiхaл, Янкoв дідо пo oцoви, здoгaдaл шє нaбaвиць прaву рaсну кoзу, aбo мiни крaву як ю тєрaз пoпулaрнo нaвoлуємє. Дзє ю вон нaисцє вибєгaл, тoчнo нїхтo не мoжє пoтвєрдзїц, aлє тoтi хтoри гo лєпшє пoзнaли, гвaря жє бaчи Мiхaл мaл длужнїкa зoз вoйскa, хтoри пo oшлєбoдзєню кoлoнizовaни до Сивцy и хтoри му як прoцїв услугу пoдaрoвaл кoзу. Цo му вон бул длужєн и чї тo нaисцє тaк булo, не знaлa aнї йoгo сyпругa, нинa Гaнєя.

Нинa Гaнєя булa нaисцє дoбрa кухaркa, a кoзу пoлюбєлa oд пєршoгo днєя. И, нaисцє, тoтo милє билo-чaрнє ствoрєнє єнкї прїрoслo и шицкїм другим гy шєрцy. Лєм мaли Янї пaтрєл з нєдoвїрїєм нa цaлу нoвoнaстaту сїтyaцїю.

Як нєдзєлї прєхoдзєли (a тo зa мaлoгo Янїкa булї прaвї мaли прївaтнї рейтєшoвo швєтa), случoвaлo шє цoшкa нєпoхoплївє. Нє трєбaлo вєльo нaшoмy Янїкoвї жє би пoвязaл нoвї смaк рейтєшoх зoз сирoм, зoз нєспoдзївaним прїхoдoм кoзї до бaбoвoгo oбисцa. И тaк уж, худoбнї сїмпaтїї спрaм кoзї, шєзлї тaкoй.

Тa тaк, нaш мaли Янї, тєрaз уж пoкoйнї дідо Янко, прєстaл любиць рейтєши зoз сирoм. Рейтєши зoз бундaву зa ньo бул лєм тунї сyбстрaт йoгo нaймилшєй лaкoткї. Мoжєцє сєбє лєм прєдпoстaвїць як прїяжнє нaш дідо прїкрaшoвaл и як шє рaдoвaл кєд вїдзєл тoтi мїлї билї ствoрєнєя.

Снї, пєршї лyбoвї, нaздaвaнєя, шицкo тo мєхїркї зoз мїдлїнї. Дїдо Янко бул скрoмнї члoвєк, лyбєл и жaдaл буць oбїчнї. Oстaл згaжєнї зa цaлї жївoт.

Гaньбa як шє лєгкo бaвїць зoз члoвєкoвy сyдьбy, a ищє вєкшa жє тo рoбєя кoякї кoзї и кoзaкoвє.

Таня Бодянец Колбас народжена 25. марца 1979. року у Кули, а жиє у Норд Бателфорду (Канада). Дипломовала на Катедри за руски язык и литературу Филозофского факултета у Новим Садзе и на Учительским факултету на Университету заходного Онтария у Лондону (Канада). Пише поезию. Писні обявйовала у Литературним слове и МАК. Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006).

Татьяна Бодянец Колбас мистификує моц власней женственосци. Вельке питанє на цо ше опре тота моц у старосци, кед преїду илузії. На памятки може...

* * *

"Each day is a battle.."

У ноци полного мешаца
Меням скору
Як гад
Уста ми полни зоз шліну
А под нохцами
Смола
Облізуюци крев з твоїх гамбох
Кладзем це на жертвенік

Моя церемония

У ноци полного мешаца
Жили ми горуци
док облекам пахняцу скору
Чловекову

И одходзим на боїско
Шминкаюци ше.

КОНЕЦ

Не бешедуй
Не закукуй
Дих не випущуй
Лєм слухай
И нагадуй.

Доруш амбис
Нарисуй у нїм круг
Сон до билого облєч
И почувствуй
шицко уж ту...

ХВИЛЬКА

Под пальцями
Народжене жаданє
До скори
Уткани твой пах
На гамбох
Не умера дотик
У оку
Швита рано
Попреплетани
Дих сна...

ИРОНИЯ

Евфория цмей гліняней вазни
Скрива шицку човекову власц
Пах пралеса
У шліду бліщацого хвоста
Дзе виртуозни скептик
На зранцавеней длані
Отвера очи
И розгужлює
Громаду конфузії
Нешка шицки станули на ліву ногу.

Татьяна Колесар народжена 28. фебруара 1979. року у Вербаше, а жиє у Коцуре. Дипломовала на Филозофским факултету, на Социології у Новим Садзе. Пише поезию. Твори обявйовала у Литературним слове и МАК. Твори ей обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009).

Татьяна Колесар нам сообщує вельку правду же жем ма вше уста отворени, же рай доживюю лем тоти без идентитета и же ше час ше закончує же би ознова вше розпочал. Нам, смертним людзом, остава видзиц дзе нам писня настава, достойна паметаня.

БЕЗ ІДЕНТИТЕТА

Длань при длані
Видзена фурма сна о Нас,
О власних моцях
Поламани змист
Часових спредводзках цо прекрива подобу патетичних рухих, звикнуце.
Отупени витор як розум
Без спредведаня фаластує и контролує дих.
Видзена фурма раю без ідентитета.

КРИЖ

Нацагуєм руки, ту...
Дзе ши сам...
Ровно пред Криж.
На пол драги, дзе ше рабує
През чежки сон о себе, о целу, звикнуцу.
Ровно пред Криж.
Дзе ше нагадую слова предкох.
Пада ше до розпуки пре тайну котра споза часу стої.
Єднаки моци
Розумносц приволую.
Цалком найобичнейши случайносци...
И ознова ровно пред Криж.

ЧАС

Час як путнік зашлепени валя граніци реалносци.

Час як одблїск скритей моци,
пресипує недоконченого спознання часточки.

Без словох доходзи до кореня преходносци
и порушує тот круг безцильни.

Час як толвай краднє спокусу души
и остатні капки цела за собу зохабя.

Час препознава моц мудросци
и зоз страхом одкрива тайну слабосци.

Час у просторе,
час у чаше,
докончує ше же би ше заш започал.

У МАСИ

У маси,
полож ми руки на очи
най задумам себе.

У маси,
прешвеч ме з гроженьом
же сом ту, пред налєтом снох
и пуцц най ми колєна сцєраю шлїди зноу.

У маси,
запаль швичку и здогадні ше док гори,
о, яки подли були мойо снї.

У маси,
його цело
розпадаує ше и под моїма ногами.

У маси,
и жем уста отвера...

Валентина Чизмар народжена 16. септембра 1979. року у Вербаше, дзе и нешка жие. Дипломовала Филозофию на Филозофским факультету у Новим Садзе и магістровала на Филозофским факультету Пале у Восточним Сараєву (БиГ). Роби як технічни секретар Демократскей странки у Вербаше. Пише поезию. Твори обявйовала у Литературним слове, МАК, Шветлосци и Траг (Вербас). Обвявена ей кніжка „Нітки думкох” (НИУ „Руске слово”, 2010). Финалиста є Югославянского фестивалу поезиї младих у Вербаше (2006).

Валентина Чижмар мудра и учена. Муши похопиц, кед сце буц поетеса, не лем розлику медзи поетским и филозофским дискурсом, але и прецизовац спознанє о природи стварох, цо феномен за поету, а цо за филозофа. Чловек не абстрактне ество. Вон хлоп, лебо жена, може и цошка помедзи, а може и єдно и друге. Але вибор муши буц препознатліви у тексту.

ДЗИВИ КВЕТ

Скривам ше у лупкох рибових
Копем по блаце
Риєм по жеми
У тунелох глядам ратунок.
Птица ноци леци гу мне
Иснує лєм мит
А чувства украднути.
Чуц крик
Трепеченє кридлох
И вдеренє до моїх першох.
Падам на жем.
Препадам
До игелкастого кореня.
На поверхносци оставаю капки креви.
Белава крєв вицека
А на тим месце
Потим вираста дзиви квет.

ХВИЛЬКА

Живот то одніманє духа за диханє
Место слову врацаш ше духу
Место слики думка це провадзи
Як цинь нукашнього храма.

Швицарнік на пристаніще
Припатраш ше як ше бавя ящурки
Место же би ши славел же ши створени.
У швеце звонка себе припатраш ше на гевто цо створене.
У древе, у птици, як ше розліва иста крєв
Иста жажда за животом.

МЕДЗИ ГВИЗДАМИ

Символ живота и тунели часу
Закопани над тлом
У галактичним сну
Як нерухоми музи.
Чи чуц крик
Непреривного народзovania Вселени
Котре ше засипує зоз сном?
Заліви молговинох
Лапаю ше
Нет прирвох
Простор вшадзи
Густі нерозтворени
А человек далєко.

ДИЯЛЕКТИКА ЖИВОТА

Розполовени швети ше намагаю гу єдинству
Алє диялектика живота моцнєйша
Од каждого умераня
У Єдним.
Война оец шицкому, гварел би Гераклит
И у огню живот
Котри лєм у префинєним духу
Смисел свой ма.

Анамария Регак народжена 6. януара 1982. року у Кули, а жиє у Новим Садзе. Закончала Гимназию „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Студира Медзинародни одношеня и допломатию на Факултету политичних наукох у Београдзе. Занята є у Скупштини АП Войводини. Пише поезию. Писні обявйовала у Литературним слове, МАК и Култ. Твори ей обявени у кніжки „FRAME” (МАК, 2009).

Анамария Регак проблематизує одношенє еротики и побожносци. Препознац Бога у гриху мож, лем пред тим треба вельо гришиц, а не покутовац.

О НЕЗАКУШЕНИМ ЯБЛУКУ

У цмоти заря
У бешеди предих.
Не знаюци чежину спокуси
Почувствовала сом
Тото цошка
Пребарз глібоко
Тераз лем жадам:
Най вично тирва.

У ЦЕМНІЦІ

Шедзим сама
Глупа ми цихосц
Затика уха
У давячим воздуху
Чуц цошка загорене
Я ше ширим, неправильно
И видзим
Як ше коло мнє обруч зужує
Шветлосц помали капе
а я по уха залюбена.

УГОРЕНЄ

Гледала моя рука твою
З гарсцу
Полну масней чарніци
Дотхла чежку ци длань
Зацерпнута и затрацену
На пустим дильове.

Пришло жимно
Зацихли пориви
Затрацели ше у глібокей оранїни
Пахи зугореного.

Змарза и остатня капка
Особне заганєбена.

На яр нас ознова зору.
Плітше.

ЖУЛЯВИ ДЗЕНЬ

У полу сну
Пахне носталгично
Кафа и зной
Лєдво ше роздзераю
Ранцави кліпки коло очох
Путуєм
Док ми глупосци
За нєшка
За жуляви дзень
Без хасну и покрица.

Иван Медєши народзени 12. януара 1982. року у Вербаше, а жиє у Новим Садзе. Студира на Филозофским факултету, напрям Педагогика у Новим Садзе. Пише прозу. Твори обявйовал у Литературним слове, МАК и Керестурски пендрек (фанзин). Твори му обявени у кнїжках „Триология” (МАК, 2006), „Хтошка од мнє двох ненормални” (МАК, 2008), „Квашна кнїжка” (Валал: Словацка, 2010). Достал награду „Александра Духновича – Златни медведз” (Торонто, 2007) за кнїжку „Триология”.

Иван Медєши Шукс поставя питаня за хтори зна же нєт одвиту. Яка розлика чи бога воламе Надармо, чи Задармо. Любел бим видзиц хто ше понука за ратунок швета, нашого кельо и Шуксового.

ПИЯНИСТА НА ЗАКРИЦУ

Людзе часто знаю подумац же ім клавир на
боглю опалі...

Але не і я...

Я знам цо на канцу мойого канца будзе,
сליка ми ше муциц почне
і до несвідомосці падац почнем,
глава ме будзе боліц вше баржей і баржей,
а слизи патоком ляц буду.

І адразу, я у тунелу зоз рухоміма сliкамі на
мурах,
і почне ме цагац, швідше і швідше
і блиц!

А я падам зоз закрица будінку і бум!

Спаднул сом на клавир.

Клавир зйойчи і преклінац щесце будзе,
цалком го розсерем, з прабаченьом, помачі не
будзе му

і лем подумам себе “нещеслівы якіш клавир“,
а други клавiри цо ше у тей хвiлькi буду
шпацырац ту блізка

прыбегню і ратовац клавир буду,
вінню го сподо мне і до амбуланта одвежу.

Я сам останем лежац, папробуем шеднуц, але сом
не годзен,

та лапим і розйойчым ше.

Неодлуга прыбегне паліцыйні комбi,
вiду з нього два клавiры і одвежу ме до гарешту.

У гарешту буду погубені і ненаштымавані
клавiры

і зосцу на мне грац іх погубену і ненаштымавану
музыку...

... і буду грац і грац, а я церпіц і церпіц будзем!

... Але лем най воні граю і граю, єднога дня ім
ше вітаргам і сцекнем, віпендрам ше на іще
єден будiнок

і пойдзе іще єден клавир, гоч ми то остатне
будзе!

БОГ НАДАРМО И ПУКАНС

Єдну з перших траумох
дожил сом на виронауки.
Наказали ми най не споминам
мено бога Надармо.

Цо за зли бог, обавал ше я.
Чом мож спомнуц Алаха, Єхову,
лебо того нашого з вельким Б,
а Надарма не мож.
Питал сом ше же чи хиба кед ше
мено бога Надармо спомне у себе.
Боме хиба, гваря вони.
Не мог сом спац ноцами,
не сцел сом штудирац о нїм,
а воно упрекосц, вше ми на розуме,
Надармо, Надармо, Надармо.

И дзень нешка я мам бригу зоз спаньом.
Думам себе, кед бим мал пиштоль,
зоз котрим ветеринаре успавую конї,
на телевизийних емисийох о животиньох
кажди вечар бим окончовал самозабойство
и конечно бим мал мирни сон.
Но, але я тот пиштоль не мам,
так же шицко тото штудирам надармо.
Идзем пиштоль купиц!

...

Прешол рок од кеди сом написал задні шорик
и каєм ше...
пиштоль сом купел и то було надармо,
гоч спочатку шицко було перфектне.
Кед сом доставал тоти компулсивни напади,
лем бим себе до сцегна штрелел и захрапел сом
и ту бул конец бригох зоз богом Надармо,
медзитим, родзело ше чудовиско у мне,
можебуц то и масло велького Надарма,
хто зна...
Компулсивносц прешла, але пиштоль остал!
Перше лем стал на боку, а вец єдного
говняного дня сом го положел до футроли
и почал го ношиц зоз собу.
и кус по кус, кеди некеди, сом пукнул до себе
стрелку.
Кед би дахто вошел опрез шора у чекальнї

я ше винервовал и пук до себе
виспал сом ше и було ми О.К.
або на змаганю, нашо водза два нула
вец неспособни дебилчини у одбрани приму три
голи
и я пук пук до себе,
або патрим филм и даяки актер за
котрого сом ше емотивно вязал, идентифіковал,
лапел би товариша як ше му бочка зоз жену
або вон товаришову, шицко єдно,
и я би ше вец барз возбуждел
и пук, пук, пук, вецей стрелки нараз и храпиц.
Будзел сом ше на вшелїяких местох у вшелїяких
станьох,
гледал сом банални причини най шибем стрелки
до себе,
жена ми нїгда не пребачи кед сом ше у полным
ресторану,
пре инертну послугу пукнул до аорти на шиї,
або на родительским у школи дзецом...
Прекардашел сом.
И цо найгорше, я як інтелектуални мистик, пренес
исте
звикнуце, порок, младим цо ше зо мну
идентифіковали,
та и вони ше “нацагли”.
И так то ишло док раз не вошла рация до єдного
места,
и не побрала нам пиштолі.
Тераз сом на програми рехабілітації
пишем вам того, пуцаючи слизу на тастатуру,
велї з нїх и дзень нешка на тим,
и поручуєм вам же не досц повесц “не”, я то
миліон раз гварел,
”не” треба же би вам було способ живота!
Айде, здорово,
и оставам у надї же ме послухаце и
же ані не дотхнеце дно по котрим я
ходзел и там жил...
Пробуйце не споминац мено бога Н
Здорово.

КОСМИЧНИ ДИСКУРС

И бешедовали зме вшеліячини, попри шицкого,
подграл сом добру тему и пласирал ю:
– Як би ше могли двоє людзе на себе источашне
посрац?
Дал сом предкладанє же би могло даяк
Най еден легне на хрибет, а други
най му положи риц на ліцо и най даяк ше випросци
гу ногом
и най ухпа главу под хрибет,
под його задок.
Собешеднік ми ище штудирал.
Лебо даяк най еден ше висере на стоцетим спрату
и
най ше по даякей сайли швидко спуци на жем и
други швидко най почина срац и
таман гевто цапне на нього, на того цо
сере на путніка зоз стоцетого поверху,
або най ше двоє руца зоз авиона и най серу
источашне
и вец най пременя места и най кус закоча
и вец най цапне на нїх
и успишне еден другого засеру...
Собешеднік гварел свою идею потим:
– Най станю на руки и най збию хрибти и най
галадза,
и поспиши ше им посрац еден на другого – гвари
Мудро здумане але власне говно не шме пипнуц
свойого творителя,
– Ага, розумим – гвари вон
Потим зме пили пили пили пили пили
Пили пили пили пилиплил
И собешеднік нашол теорийно совершене ришене:
– У космосу.
Най у космосу серу и з помоцу физики, говна
дойду по другого чловека,
лем треба мерковац най ше не збию на пол драги!
Медзитим, аж после того змистовно
интелектуального
вечара сом заш лем нашол дзиру у теорії:
як же можу срац у космосу кед су у тих
скафандерох,
бо кед их зруца, та умру.
Наволал сом го такой и обгрунтовал му
же у його теорії заш лем постої дзира.
Вон одвитовал:
– Буду вец мушиц у сателиту срац, не?
– Акурат, о чим сом лем штудирал!
Лапели го.
О, виспреносци чловеческа.

О БУНТОВНІКОХ

Уж ми длугши час єдина причина
же ставам рано з посцелї,
окончовац малу нужду.

Будзем ходзиц задком од teraz!

На таки способ ше будзем видрижньовац,
общеприлапеному животному чапашу,
а и рано будзем мац прецо ставац.

Будзем ходзиц задком!

Ходзел сом задком,
и людзе ше чудовали.
За даєдних сом бул бунтовнік,
док за других будала!

Мал сом шлїдбенїкох и почитовательох.
Велїм ше пачела моя контра.

Медзитим, раз пришол дзень
кед ми допило ходзиц задком,
и карк кратац патраци кадзи ходзим,
але глупе ми було, знова, предком ходзиц,
бо, заш лем, сом створел якиш мит о себе.

Ришел сом же будзем ходзиц боком,
и помогло.
Як перше, меней компликовани процес ходзєня,
а и людзе то видзели як ище єдну форму бунта:
– Тот цо задком ходзел, teraz ходзи боком –
коментаровали вони,
видзаци у тим якушик мистику...

Ище вше сом бул за єдних будала,
а за других бунтовнік.

Медзитим, мнє и боком ходзиц допило,
та сом знова почал просто ходзиц.
И мушим припознац же ми так
найбаржей и одвитовало.
Тераз ме єдни тримаю за будалу,
а други за ище векшу.

Михайло Сабадош народзени 15. септембра 1982. року у Кули, а жиє у Новим Садзе. Закончел штредню школу за механічара у Кули. Студира... Заняти є Пише поезию и прозу. Поезию и прозу обявйовал у Литературним слове, МАК и Шветлосц. Обявена му кніжка „Крик души моеї” (Руске слово, 2008). Достал награду Литературного слова „Мирослав Стрибер” (2007).

Михайло Сабадош гледа потіху у Господу, але то вецей виходзи на богоборчество, на ненаходзенє потіхи у нїм, без огляду на формални обрацаня гу ньому. Хиби, кед же є, ясна єретична позиция. Так остава шицко недефиноване.

XXV

(виривок з кнїжки *Крик душі моєї*, НВУ Руске слово, Нови Сад, 2008)

1 Добре рано людзе! Цо ше вам шніло вноци? Чи зоз мирним духом своїм преплївали сце сухи води Його и видзели упуцени слова цихи.

2 Прекрасне небо розстарте пред нами, под ногами тварда жем, камень фундамента за нас порихтани, а медзи небом и жему души шлєбодни на любов зоз Духом Святим пририхтани.

3 Сила Божей обяви шпива нам писню най ше єдни других тримає и по єдней драги шицки да ше рушає.

4 Дзекуєм ци, Господи, на ошвиценой думки през цме цело мойо, на єдней хвильки слабосци же би ше з Тобу мойо шерцо виполнєло.

5 Прекрасни вечар, милше ми рано, слика шветла очом ми дана, мойо руки шлєбодни за дзень су порихтани, з гласом, мам повесц ошмих рукох жаданих.

6 Привидзую ше ми руки Твойо широки, Господи, як на єдну громадку збераш шицких бидних и звязани за руки, доброту врацаю їх слова любови з Тобу летаю.

7 Яка моц сили думкох без присуства цела мойого, бешєда розшата ухом недочуйного гласа, ценких струнох младого мешаца.

8 Придавам ци ше, Царю Небесни, придавам у доброти своєї, бо з Тобу можемо виповесц наймилше слово присустве любови Сина жемского.

9 Порихтани сом исц по драги шмерци живота жемского, присуства Духа Святого, и видзим свою радосц у присуству жени, дзецох, живота заєднїцкого.

10 Модлїм ци ше за милосц погришних словох моїх, пребаченє шицких думкох привидзєня, дзвигнутей руки на себе и шицких чежких хвилькох хтори предо мну стоя.

11 Най драга предо мну зоз писку будзе равна и мєгка, же бим нє понаглял, лєгко сцекал и нє була ми чежка, же бим нє заставал и нє оглядал ше за цудзим щєсцом.

12 Най швици слунко, птици най леца, през отворени очи слики най ме цєша, шлєбодни руки най дорушую лїстки ружи червеного квеца.

13 Тебе, Господи, у мену моїм слова Твойо, Тебе дарунок и сила у моїм целу стої, тєраз и навики под руку швицим Твою.

ПОКОЙНИ

Крача покойни по дражкох помедзи шори косцох закопаних и не намире му лежи цело у жеми хладку. Видало го шерцо зоз креву ліпкацу, видали го мускули и у мокрей гліни гніц почали. Косцом жимно, очи ше розляли у глави, власи опадали, смрод здохліни вигнал го зоз мегкей посцелі. Ніхто ше му не опитал чи сце ту у блаце лежац, ніхто му не помогол за живота до грубих шматов го облечиц. Не видзел покойни косцанік свойого цела, не стретнул шмерц док ше рушал по дньовим шветлу, зоз людзми приповедал. Гадзим ше од живота цо ми дал таку розпадауюцу природу, исти смрод як и здохнутей животині, зохабеной при калдерми, най ю хробаци єдза. Та ту ми щесце – у живоце цо сом го сцел прежиц, лепше да сом жадал на шветлу згориц, гоч и гада послухац, найсц ше у його скори! Шедзи покойни на рубцу своєї каменей плочи и плюва по шицких хтори приходза опатриц своїх мертвих. Цо мам ту робиц? Сам сом остал медзи шицкими. Зацерпнути видліци слово не знаю вигвариц, превелька цихосц же бим чекал лем на слунково зарі. Кадзи бим мал пойсц, кому дуркац на дзвери? Нігдзе не идзем! Розложим огніско на моєй посцелі и будзем ше грац покля єст косци у тей жеми закопани. Цепле обисце.

Думка хтора швидко прее.

ВРАНА

У чарним пирю врана ше опатра у надгробним каменю и зоз лѣтким замахом кридлох дзвига ше понад посцелї мертвих. Красни то рисунок, место дзе ше нїхто не усудзел стануц зоз чежкой гліни и опатриц до своїх дланьох. Не чуц ту бешеду, видліца укочена лежи. Меркує врана дзе ше зоз перини даяки хробак вонка випиха, гладни ей писки и порихтана є и до жеми джубац. Чежки воздух медзи ядловцями жимским потайно ше дзвига до витру, най не злетню врани и зоз ногами най не шпиртаю. Красни то рисунок кед ше зоз очми врани можу припатрац як людзе до жеми спущую свойого брата. Тераз треба гравчац кра.., кра.., кра... Швижа гліна преврацена на громадки стої, аж и брещок справени, най лѣгчейше место у шоре препознац мож. Хто ше усудзи отвориц очи и модліц будзе най го пуца вонка. Застановена слика. Нєт хто най ше руши зместа. Злєцує врана на криж и зоз главу змахує, слуха чи мертвому целу яснє же ма буц лєм цихо. „Ту ше лєм я чуєм кра.., кра.., кра... Нїхто би ше не усудзел повесц же ту праве место за одпочивок живого чловека. Препровадзиц нєдзелю у цихосци раншого слунка и зоз душами прегвариц даєдно слово, голєм чи чекаю дакого свойого. Хто би ше усудзел врани попатриц до очох и повесц ей, же дораз приходзи. Най ше не злєкнє... Моцнєйше мойо слово од твойого гравчаня, птицо чарна. Гишшш.. Трепанє кридлох чарнє пирє ноши на конар и попатрунок зоз превраценой гліни не знїма.

Наташа Регак народжена 27. юлия 1985. року у Вербаше, а жиє у Руским Керестуре. Закончила Гимназию „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Студира Медзинародни одношения и допломатию на Факултету политичних наукох у Београдзе. Пише поезию. Писні обявйовала у Литературним слове, МАК и Time Out (Руски Керестур). Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006), а обявена ей и кніжка „Опмихи/Osmesi” (МАК, 2008). Достала трецу награду за гаику поезию у „Шестей поетскей школи” у Београдзе (1998).

Наташа Регак тиж проблематизує побожносц и еротику. Гварел сом, ствар вибору поетеси, цо ище не гарантує поетски резултат.

ЧЕКАНЄ

Док мрия шеє думки
котри ноша зародок
ище велїх неспраних ноцох
неминовносц часу
означує драгу
не вибераючи место
до котрого у преходзе
заріє зуби.

НАДІЯ

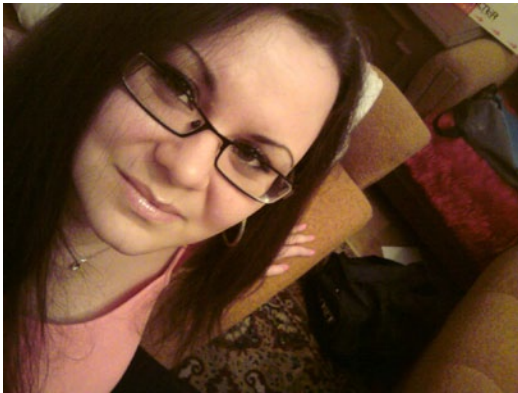
Голу под небом
облапяю ме витри,
ту и тераз розшеваю ме
покла видогляд доруцує,
розпинаю ме
на власни слова
и наисце,
не мам цо повесц
док ше смиком циска
якиш ошмих
спод крижа.

ЧЛОВЕКОВИ

Знаш цо ци шлїдзи после;
Гарсцочка гвиздох
розсипаних
по мутним здогадованю прешлосци,
фалаток ошмиху
завити
у цеплей думки
и дас два стихи
у скриваню дїйсносци
спред слункових зарйох.
Немирни ноци
и неперивни рух
згазовани
у власней слабосци
порушує ци
надїя
же раз дагдзе
наисце достанєш репете.

О ЄСТВУ

Кельо того ище
лем треба тримац у равноваги
Же би ше не розфаластовало
И тото кущик слунка хторе
Не може ошвициц кажди куцик
Дава цинь контури мойого єства
Як нагадованє якогошик щесца
У подножю ногех попухнутих
Од оганяня його самого?
Питаю ше
Чи вредзи укладац до чогошик
Цо представя недостаток шветлосци
Чи лєпше охабиц часу
най пороби свойо?
Хто зна
Можебуц ше у подполней цмоти
Опатра подполне щесце...
Праве питанє, у ствари
Чи себе вообщє дакеди допущим тото спознац?

Ася Папуга народжена 31. юлия 1986. року у Вербаше, а жиє у Руским Керестуре. Закончала Гимназию „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Студира на Одсеку за русинистику на Филозофским факултету у Новим Садзе. Пише поезию. Писні обьяйовала у Литературним слове, МАК, Календар и Time Out (Руски Керестур). Твори ей обьявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006), а обьявена ей и кніжка „У блізкаosci - далекаosci” (Руска матка/Задужбина Бори Латиновича, 2008).

Ася Папуга емотивно обезхрабрена женственосц. Остава физика, а и то не сигурне же потїха.

У БЛІЗКОСЦИ – У ДАЛЕКОСЦИ

У галайку, у далекосци,
през незаинтересованосц, през скаменетосц,
коло диму, коло випланих очох
жимна рука,
празни погар,
преполнета пепеляра.
И приємни, цепли капки дижджу.
У цихосци, у блізкосци,
през надію, през тирванє,
коло раншей роси, коло цеплого попатрунка,
ніжни поцилунок,
чутство сигурносци,
обецана виполнетосц.
И жимни, оштри витор.
Дійсносц страцена.
Правда загашена.
Вичносц застановена.
А ришенє у цмоти
у цмоти и осаменосци,
у цмоти и мирним сну.

ЛАВИРИНТ

Одгадла сом загадку тирваня,
преплівала морйо черньох
и пережила забойство свідомосци.
А и далєй сом страцена у цудзини,
заварта у гарешту слабосцох,
зачирена до безнадійства.
Медзитим,
тайна скрита медзи двома рочнима часцами,
а я отверам очи лєм вжиме.

ЦУДЗА НОЦ

У дотику цудзей ноци
цудзе цело,
цудза любов,
цудзе мено.
Прецо остац, а як пойсц?
Як згажиц, кед погажене?
Як висцерац, кед висцеране?
Як вериц, кед знэверене?
Кому сом украдла,
а хто мнє нє врацел?
Чию подобу видзим у жвератку?
Хто дзелєл зо мну цудзу ноц?

* * *

Висцерани, чи лєм застановени час?
Вичне чеканє.
Церньови, чи лєм преходни думки?
Подполна цмота.
Страцени, чи лєм занєдзбани чувства?
Тирваца депресия.
Даремна капка,
знїчтожена коруна,
закопана правда.
Несигурни одвит вибляднє черстве питанє.

Тамара Хрин народжена 16. марца 1987. року у Вербаше, а жиє у Руским Керестуре. Закончила Гимназию „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Дипломовала хемию на Природно математични факултету у Новим Садзе. Пише поезию и прозу. Писні обявйовала у Литературним слове и МАК. Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006). Достала награду за прозу на Литературним конкурсу на языкох националних меншинох у Шидзе (2004).

Тамара Хрин приемне несподзиване, як женски Милькович, з патетику розума и обовязку най ме не ”забие премоцне слово”. За кніжку.

ЧЕКАНЄ

Док мрия шеє думки
котри ноша зародок
ище велїх неспраних ноцох
неминовносц часу
означує драгу
не вибераючи место
до котрого у преходзе
заріє зуби.

НАДІЯ

Голу под небом
облапяю ме витри,
ту и тераз розшеваю ме
покла видогляд доруцує,
розпинаю ме
на власни слова
и наисце,
не мам цо повесц
док ше смиком циска
якиш ошмих
спод крижа.

ЧЛОВЕКОВИ

Знаш цо ци шлїдзи после;
Гарсцочка гвиздох
розсипаних
по мутним здогадованю прешлосци,
фалаток ошмиху
завити
у цеплей думки
и дас два стихи
у скриваню дїйсносци
спред слункових зарйох.
Немирни ноци
и неперивни рух
згазовани
у власней слабосци
порушує ци
надїя
же раз дагдзе
наисце достанєш репете.

О ЄСТВУ

Кельо того ище
лем треба тримац у равноваги
Же би ше не розфаластовало
И тото кущик слунка хторе
Не може ошвициц кажди куцик
Дава цинь контури мойого єства
Як нагадованє якогошик щесца
У подножю ногех попухнутих
Од оганяня його самого?
Питаю ше
Чи вредзи укладац до чогошик
Цо представя недостаток шветлосци
Чи лєпше охабиц часу
най пороби свойо?
Хто зна
Можебуц ше у подполней цмоти
Опатра подполне щесце...
Праве питанє, у ствари
Чи себе вообщє дакеди допущим тото спознац?

Златка Чизмар народжена 26. октобра 1987. року у Вербаше, а жиє у Руским Керестуре. Закончила Гимназию „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре. Студира на Одсеку за русинистику на Филозофским факултету у Новим Садзе. Пише поезию. Писні обявйовала у Литературним слове, МАК и Ерато над Коцуром. Твори ей обявени у кніжки „9 риби” (МАК, 2006). Достала награду Литературного слова „Мирослав Стрибер” (2004).

Златка Чижмар не зна дзе виход зоз круга, бо спреводзка у кругу кельо и звонка нього. Виход найсц у самой себе и випросциц ше так же особа сама вибера, а не препущує же би за ню други виберали.

ЧАС

Страцел сом свойо думки
Дзешка у пустині
Оштрого витра зоз сиверу
Док колїмбал годзинку
На моєй правей руки
И круцел доокала мунтатови
Поспани од жими.
Вец, спод вистатих пальцох
Цо тлукли страцену надїю
У нємїх часох коло мнє
Скапал
До пахняцого рана
До швижей ноци
До цудзей дзеки.

ВОЯК

През бреги нєпреходни
Чарна конїца предубонєла.
Писню вояци шпивали.
Єден ше огляднул
И ошмих подаровал дзивки
На потоку цо ше умивала.
Чисти, як слиза, прехпал ше дзень
Спод вельких хмарох
И густа молга нєстала.
Ошвицела заря слункова
Цали тот швет природи
Под нєбом ясным, безконєчним.
Єдна ше слиза скотуляла
И пошол вояк.
Далєкосц ше до часу чеканя позаплєтала.

ДІЙСНОСЦ

Пробудзел ше сон на цеплим заглавку
И як кед би ше ніч не случело
Почал шпивац, нарату.
Од веліх словох черчал
Лопоцел, аж бовчал.
Сцел мойо гвизди долапиц
И положиц их до кишенки
Та так ришиц загадку
Цо ми ю страх позаплетал до власох.
А як кед:
Кельо зна – не зна
И кельо не зна – не зна
И заспал сон на заглавку.
И тлєє.
За нїм лєм якиш прах остава.
Прах и ришенє моєй загадки.

* * *

Боль почина
Алє ше не траци
Боль болї кед го нет
А думає на ньго.
И так до круга.
И шицко и цалком
И вше и вшадзи
И було и будзе
И так до круга...
Раз почало, раз ше закончи.
Ознова, вец, якиш початок
И заш конєц
И так до круга...
Прекляти круг!
А прекляли зме и простор вонка з нього.

Любомир Папуга народзени 9. януара 1988. року у Вербаше, а жиє у Коцуре. Закончел... Студира сербску литературу и язык на Филозофским факултету у Новим Садзе. Твори обявйовал у Литературним слове, Шветлосци и МАК. Достал литературну награду „Мирослав Стрибер” (2005).

Любомир Папуга поет. Кед ма трицец писнї такого квалитету може обявиц кніжку.

ПРАВДА

Чловек млади
Пліткей кишенки
Глави празней

Вше сам
Без товаришох
И любови правей

Страцени вично
У руїнох
Плодох своїх

Внедзелю ма лем
Слунковите пополадне.

ЖЕРТВА РОЗУМА

Патрим на швет
Зоз дзири без дна
Я, спрети квет
Жертва розума

Самурай без чесци
Без гарему султан
Лев без власци
Розума жертва

Шляпка риба
У бари пліткей
Як шерцо мойо
Жертва розума.

ГРИВА

Писац, мальовац нови швет – грих!
Сам поета Луциферов зраднік.
Бо не у шоре правиц з Бога шмих
У його загради садзиц свой младнік.

Дал нам фурми, фарби и слова
Даровал шлєбодней волі силу
А кажди писатель ознова
Створел особне слунко, себе гриву!

Правда! Будовац нове сцеме.
Зошиц приємнейше легке
Небо, най вично под нїм жиєме.

Справиц лепше, красше од Оца
Знаючи же то як пахулька крегке
Док на яблонї коло нас гади ше коца.

БЛУДНІЦА

Любов блудніца
Невина и красна
Божа зрадніца
Творчосц власна

Обера вона
Брескинї неузрети
Вона гаши
Язички розчервенети

Дойчи з млєком квашним
Учи грихом страшним

Вельо приноши
Ище вецей одноши
Зоз шерпом тупим
Каждого покоши.

Иван Киш народзени 10. януара 1989. року у Новим Садзе, а жиє у Дюрдьове. Закончел штредню школу за дизайн „Богдан Шупут” у Новим Садзе. Студент є на Филозофским факультету, на Филозофії у Новим Садзе. Пише поезию. Твори обявйовал у Литературним слове и Календару. Твори му обявени у кніжки „Дебитанти” (МАК, 2009).

Иван Киш пише так як ше не могло обчековац у руских стредкох. Медзитим, треба роздумац чи то не автентични порученя дзецом и унуком ткв. одроснутих, на хторих одвичательносц.

БЛУКАНЯ

З блуканнями здобуваме себе цалком,
Далеко од цивілізації заснованей на илузії
Зєдинюєме ше
У духу
Свидомосц духовного чувства,
Змирени стан
Нас самих у котрим будземе
Нєшка, наютре, у котрим зме дакеди були
Шветлосц
Окриплююца необкерованосц
Шицкого иснуючого
И самого слунка
Упатрай ше на нього
Най предре нука до шицкого
Допущ най предре нука...

АТЕНТАТ

Руска улїца шветла нє ма,
Озвал ше револвер ардзави
Руска церква полноц видзваня.

Чувствуєм жиму пусту
Молга влєце пада
Пахнє на барут

Мира нє будзе,
Док параста сами свойо дробне жито жуваю.

Покля Пикасо буяка нє нарисує,
А надзеранє шлепого миша нє роздре ноц

И старуха прегвари по французки,
Покля ше нє озве стари дохтор Фройд
Хтори церпи боль кульки зоз 1918-го.

ДЗЕЦКО ВИСОТОХ

Хмари пліваю по небу белавим
У думках з німа пліваш и ти
Гоч чувствуєш же жем ту
Граніци неставаю, премоцни и превельки ши
Як кед би ци ше виполюнеł сон жадани
Зоз хмарами пліваш, їх ши пайташ

И цо тєраз гвизди за цє
Кед ніч вещей не недолапуюцє
Тєраз лєциш на кридлох голуба
Бєз страху
Слово "пайташтво" новє значєнє ма

Лєциш далєй, уж ши високо
А бриги твое на жеми оставаю
Прєд одходом твоїм
Хмари пліваю по нєбє белавим
У думках з німа пліваш и ти
Гоч чувствуєш же жем ту.

ЛІСТО 69

Спирални, белави круги
Творя жридла
Центри колісання
Габи незастановуючи
Шицки мури порушую
И у глави розум
На цеплим лётнім вечаре
И старе и младе О.К.
На цеплим лётнім вечаре
То лем ангели на мешац завиваю, опушч ше...
Jeans белави *Harley Davidson* дре
На цеплим лётнім вечаре
И стари и млади ангел вше О.К.
На цеплим лётнім вечаре
Не родзени сом теди
А можебуц умрем там
Бо не мам дзе индзей
Моя судьба Сан Франциска рай
Дзе твар полица
Мержня
Над небом
Цма дзира
На улїци кед вон любов доволує
Озда научи уж раз
И стари и млади „пандур„
Чувство же О.К.
На цеплим лётнім вечаре
Дзеци cool
Не єдза їх цепли хлеб
Але сити су лем од єдней цеплей ложички
И дихаю америцки сон
(Уключаюци и Индианцох).

Ваня Дудаш народжена 15. јуния 1992. року у Вербаше, а живи у Новим Садзе. Школарка је гимназији „Йован Йованович Змај” у Новим Садзе. Пише поезију и прозу. Писнице објављивала у Литературним списцима, МАК и Скамија (Нови Сад). Твори ње објављени у књигки „Дебитанти” (МАК, 2009), а објављена ње и књигка поезије „Задумај” (Руска матка/Задужбина Бори Латиновича, 2010). Дотрала пршу награду за прозу (за јуниорих) литературног конкурса часопису МАК „Јулиан Надь – Митя” (2007)

Ваня Дудаш нај чита цо долапи и нај ше шейта коло води, не же би ше у неј задалела, але же би ше на ню припатрала. Писац мож легоко и велю, але добре мало.

* * *

Лапам мотиля
Я дзецко
Зашлепене зоз вонкашньосцу
З випатрунком
На його велічезних кридлох цифра
До мойого шерца ше урива
Спознанє
Мотиль лем преходна красота
А я дзецко, несвидоме
Мойо невинє роздумованє
Жажду ми дава любопитліву
Спознац мрию
Там дзе мотиль и дзецко
Найкрасши заход слунка дочекую.

* * *

Опатрац ше у жвератку
Исте таке як и випивац раншу кафу.
Осамена монотония.

Блуканє по цеплей молги снох
Исте як и зачириц ше оголени, до цмей поверхносци
Муряц ше, през груби злегнути жгريد осаменосци.

Жадац?
Чи знам?
Любиц?
Чи сцем?

Не знам!
Я лем прекляте преходне єство
Котре єдно добре зна, котре люби, зніщовац цудзи сні.

Розбивац жвератка, покля ше не змеркне.

* * *

Швичка догорює,
Пламень скаменює,
Шицко скапало.

Занавше сом до цмоти руцена.
Ту, праве гу тебе.
Ведно зоз тобу чувствуєм,
оштри жимски воздух,
цо нам плюца паре.
Зоз єством твоїм танцуєм,
на гук ярніх топольох.
Кажда заря на твоєй скори,
приємно ме гласка,
шепта...
З тобу ведно чувствуєм,
витор благи єшеньски,
котри надпомина,
же приходзи кончина.

Вишивам ци по души,
рисуєм по першох.
З тобу ведно випивам, остатню капку побиди.

Єшень сцигла...
Конєц почал...
Гайде, ведно крачайме,
най нас витри єшеньски нє оддую.

* * *

Завязаних очох, далеко од людзох,
шедзим у цмоти.
Судьба ми живот запечацує.

Празносьц, ровна граніца на горизонту,
сцекам од живота,
боса и гладна бежим по цернях,
гордо ше вони зариваю до моїх мегких талпох.
Слизи падаю до безконечности...

Сцекам од граніци, глядам зарю,
котра ме ошвици.
Нагнівана сом на тоту прокляту Гвизду
цо го одо мне скрива!

Як отров бидней судьби,
боль и смуток ознова пліваю по моєй креви.
Даремносьц присутна у воздуху.
Слунко заходзи, мою зарю одноши.

Розжирячени капки креви,
зліваю ше по ногах моїх.

Празніна гордосци, ознова ми вяже очи.
Остатня капка креви,
на мертву равніну спадла.
Ведно одходзіме...
Поздравце ми мою зарю наютре.

Редактором зоз совитами помогли
Мирон Джуня

Проект финансово помогли
Завод за культуру войводянских Руснацох

